

Sadržaj

II. Nezakonodavni akti

UREDBE

- ★ Provedbena uredba Vijeća (EU) 2018/324 od 5. ožujka 2018. o provedbi Uredbe (EU) 2017/1509 o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje 1
- ★ Provedbena uredba Vijeća (EU) 2018/325 od 5. ožujka 2018. o provedbi članka 17. stavka 3. Uredbe (EU) br. 224/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Srednjoafričkoj Republici 3
- ★ Provedbena uredba Vijeća (EU) 2018/326 od 5. ožujka 2018. o provedbi Uredbe (EU) br. 208/2014 o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini 5
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/327 od 5. ožujka 2018. o odobrenju pripravka endo-1,4-beta-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) kao dodatka hrani za šarana (nositelj odobrenja Huvepharma NV) ⁽¹⁾ 7
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/328 od 5. ožujka 2018. o odobrenju pripravka *Bacillus subtilis* DSM 29784 kao dodatka hrani za životinje za piliće za tov i piliće uzgajane za nesenje (nositelj odobrenja ADISSEO France SAS) ⁽¹⁾ 10
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/329 od 5. ožujka 2018. o određivanju referentnog centra Europske unije za dobrobit životinja ⁽¹⁾ 13
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/330 od 5. ožujka 2018. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća 15

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

ODLUKE

- ★ Provedbena odluka Vijeća (ZVSP) 2018/331 od 5. ožujka 2018. o provedbi Odluke (ZVSP) 2016/849 o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje 44
- ★ Provedbena odluka Vijeća (ZVSP) 2018/332 od 5. ožujka 2018. o provedbi Odluke 2013/798/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Srednjoafričke Republike 46
- ★ Odluka Vijeća (ZVSP) 2018/333 od 5. ožujka 2018. o izmjeni Odluke 2014/119/ZVSP o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini 48

PREPORUKE

- ★ Preporuka Komisije (EU) 2018/334 od 1. ožujka 2018. o mjerama za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja 50

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA VIJEĆA (EU) 2018/324**od 5. ožujka 2018.****o provedbi Uredbe (EU) 2017/1509 o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2017/1509 od 30. kolovoza 2017. o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 329/2007 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 47. stavak 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 30. kolovoza 2017. donijelo Uredbu (EU) 2017/1509.
- (2) Odbor Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda („VSUN”), osnovan na temelju Rezolucije VSUN-a 1718 (2006), izmijenio je 15. veljače 2018. uvrštenje na popis pojedinca koji podliježe mjerama ograničavanja.
- (3) Prilog XIII. Uredbi (EU) 2017/1509 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog XIII. Uredbi (EU) 2017/1509 mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
N. DIMOV

⁽¹⁾ SL L 224, 31.8.2017., str. 1.

PRILOG

U Prilogu XIII. Uredbi (EU) 2017/1509 unos 52. pod naslovom „(a) Fizičke osobe” zamjenjuje se sljedećim:

„52.	Ri Su Yong	Datum rođenja: 25.6.1968. Državljanstvo: DNRK Broj putovnice: 654310175 Adresa: nije dostupno Spol: muški Radio kao predstavnik društva Korea Ryonbong General Corporation na Kubi	2.6.2017.	Službenik društva Korea Ryonbong General Corporation, specijaliziran za kupnju robe za obrambenu industriju DNRK-a i potporu Pjongjangu u prodaji robe povezane s vojskom. Svojim nabavama također vjerojatno podupire program kemijskog oružja DNRK-a.”
------	------------	---	-----------	--

PROVEDBENA UREDBA VIJEĆA (EU) 2018/325**od 5. ožujka 2018.****o provedbi članka 17. stavka 3. Uredbe (EU) br. 224/2014 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Srednjoafričkoj Republici**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 224/2014 od 10. ožujka 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Srednjoafričkoj Republici ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 17. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 10. ožujka 2014. donijelo Uredbu (EU) br. 224/2014.
- (2) Odbor Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, osnovan na temelju Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2127 (2013), ažurirao je 16. veljače 2018. informacije koje se odnose na jednu osobu koja podliježe mjerama ograničavanja.
- (3) Prilog I. Uredbi (EU) br. 224/2014 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog I. Uredbi (EU) br. 224/2014 mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.

*Članak 2.*Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
N. DIMOV

⁽¹⁾ SL L 70, 11.3.2014., str. 1.

PRILOG

U Prilogu I. Uredbi (EU) br. 224/2014, pod naslovom „A. Osobe” unos u vezi s dolje navedenom osobom zamjenjuje se sljedećim unosom:

„1. **François Yangouvonda BOZIZÉ (također poznat kao: a) Bozize Yangouvonda; b) Samuel Peter Mudde (rođen 16. prosinca 1948. u Izu, Južni Sudan))**

Funkcija: a) bivši šef države Srednjoafričke Republike; b) profesor

Datum rođenja: a) 14. listopada 1946.; b) 16. prosinca 1948.

Mjesto rođenja: Mouila, Gabon; b) Izo, Južni Sudan

Državljanstvo: a) Srednjoafrička Republika; b) Južni Sudan

Br. putovnice: D00002264, izdana 11. lipnja 2013. (izdalo Ministarstvo vanjskih poslova u Jubi, Južnom Sudanu. Vrijedi do 11. lipnja 2017. Diplomatska putovnica izdana na ime Samuel Peter Mudde)

Nacionalni identifikacijski br.: M4800002143743 (osobni broj u putovnici)

Adresa: Uganda.

Datum uvrštenja na popis UN-a: 9. svibnja 2014.

Ostale informacije: ime majke je Martine Kofio. Poveznica na internetske stranice s posebnim objavama Interpola i Vijeća sigurnosti UN-a: <https://www.interpol.int/en/notice/search/un/5802796>

Informacije iz sažetka razloga za uvrštavanje na popis Odbora za sankcije:

Bozize je uvršten na popis 9. svibnja 2014. na temelju stavka 36. Rezolucije 2134 (2014) zbog „sudjelovanja u ili pružanja potpore radnjama kojima se podrivaju mir, stabilnost ili sigurnost SAR-a”.

Dodatne informacije

Bozize je zajedno sa svojim pristašama potaknuo napad na Bangui 5. prosinca 2013. Od tada je nastavio pokušavati provoditi operacije destabiliziranja kako bi se održale napetosti u glavnom gradu SAR-a. Bozize je navodno osnovao paravojnu skupinu anti-Balaka prije nego što je pobjegao iz SAR-a 24. ožujka 2013. Bozize je u priopćenju pozvao svoje paravojne snage da nastave sa zločinima protiv sadašnjeg režima i islamista. Bozize je navodno pružao financijsku i materijalnu potporu pripadnicima paravojnih snaga koji rade na destabiliziranju tranzicije koja je u tijeku i na vraćanju Bozizea na vlast. Većina pripadnika anti-Balake pripadnici su srednjoafričkih oružanih snaga koji su se nakon državnog udara raspršili po ruralnim područjima te ih je Bozize potom reorganizirao. Bozize i njegovi pristaše imaju kontrolu nad više od polovice jedinica anti-Balake.

Snage odane Bozizeu naoružane su jurišnim puškama, minobacačima i raketnim bacačima te sve više sudjeluju u napadima odmazde na muslimansko stanovništvo SAR-a. Stanje u SAR-u ubrzano se pogoršalo nakon napada snaga paravojne skupine anti-Balaka u Banguiju 5. prosinca 2013. u kojem je smrtno stradalo više od 700 osoba.”.

PROVEDBENA UREDBA VIJEĆA (EU) 2018/326**od 5. ožujka 2018.****o provedbi Uredbe (EU) br. 208/2014 o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 208/2014 od 5. ožujka 2014. o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 14. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 5. ožujka 2014. donijelo Uredbu (EU) br. 208/2014.
- (2) Na temelju preispitivanja koje je provelo Vijeće trebalo bi izbrisati unos za dvije osobe, a obrazloženja za tri osobe trebalo bi ažurirati.
- (3) Prilog I. Uredbi (EU) br. 208/2014 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog I. Uredbi (EU) br. 208/2014 mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.

*Članak 2.*Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
N. DIMOV

⁽¹⁾ SL L 66, 6.3.2014., str. 1.

PRILOG

I. Osobe navedene u nastavku brišu se s popisa navedenog u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 208/2014.:

4. Olena Leonidivna Lukash

10. Serhii Petrovych Kliuiev

II. Unosi za sljedeće osobe iz Priloga I. Uredbi (EU) br. 208/2014 zamjenjuju se sljedećim unosima:

	Ime	Identifikacijski podaci	Obrazloženje	Datum uvrštenja na popis
7.	Oleksandr Viktorovych Yanukovych (Олександр Вікторович Янукович)	rođen 10. srpnja 1973, u Yena-kiievu (Donetsk oblast), sin bivšeg predsjednika, poduzetnik	Osoba koja podliježe kaznenom postupku koji provode ukrajinske vlasti zbog zloupotrebe javnih sredstava ili imovine i zbog toga što je sudjelovao u tom činu.	6.3.2014.
11.	Mykola Yanovych Azarov (Микола Янович Азаров), Nikolai Yanovich Azarov (Николай Янович Азаров)	rođen 17. prosinca 1947. u Kalugi (Rusija), predsjednik vlade Ukrajine do siječnja 2014.	Osoba koja podliježe kaznenom postupku koji provode ukrajinske vlasti zbog zloupotrebe javnih sredstava ili imovine i zbog toga što je sudjelovao u tom činu.	6.3.2014.
12.	Serhiy Vitalyovych Kurchenko (Сергій Віталійович Курченко)	rođen 21. rujna 1985. u Har-kivu, poduzetnik	Osoba koja podliježe kaznenom postupku koji provode ukrajinske vlasti zbog zloupotrebe javnih sredstava ili imovine i zbog toga što je zloupotrijebio službeni položaj radi pribavljanja nepripadajuće koristi za sebe ili treću osobu i time nanio štetu ukrajinskim javnim sredstvima ili imovini.	6.3.2014.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/327

od 5. ožujka 2018.

o odobrenju pripravka endo-1,4-beta-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) kao dodatka hrani za šarana (nositelj odobrenja Huvepharma NV)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1831/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o dodacima hrani za životinje ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 1831/2003 predviđeno je odobravanje dodataka hrani za životinje te osnove i postupci za izdavanje odobrenja.
- (2) U skladu s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 1831/2003 podnesen je zahtjev za odobrenje pripravka endo-1,4-beta-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135). Uz navedeni zahtjev priloženi su podaci i dokumenti propisani člankom 7. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1831/2003.
- (3) Zahtjev se odnosi na odobrenje pripravka endo-1,4-beta-ksilanaza (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) kao dodatka hrani za šarane, te njegovo razvrstavanje u kategoriju dodataka „zootehnički dodaci”.
- (4) Taj je pripravak tijekom deset godina već bio odobren Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1043 ⁽²⁾ kao dodatak hrani za piliće i purane za tov, nesilice, manje značajne vrste peradi za tov i nesenje, odbijenu prasad, svinje za tov te Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2017/1906 ⁽³⁾ za piliće uzgajane za nesenje i manje značajne vrste peradi za nesenje.
- (5) Europska agencija za sigurnost hrane („Agencija”) u svojem je mišljenju od 6. srpnja 2017. ⁽⁴⁾ zaključila da pripravak endo-1,4-beta-ksilanaza (EC 3.2.1.8) koji proizvodi *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) u predloženim uvjetima uporabe nema negativan učinak na zdravlje životinja, zdravlje ljudi ili na okoliš. Agencija je zaključila da se taj dodatak smatra učinkovitim za poboljšavanje zootehničkih obilježja šarana. Agencija smatra da ne postoji potreba za posebnim zahtjevima za praćenje nakon stavljanja na tržište. Isto tako, potvrdila je izvješće o metodi analize dodatka hrani za životinje koje je dostavio referentni laboratorij osnovan Uredbom (EZ) br. 1831/2003.
- (6) Procjena pripravka endo-1,4-b-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) pokazuje da su ispunjeni uvjeti za odobrenje iz članka 5. Uredbe (EZ) br. 1831/2003. U skladu s tim trebalo bi odobriti uporabu tog pripravka kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.
- (7) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

⁽¹⁾ SL L 268, 18.10.2003., str. 29.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1043 od 30. lipnja 2015. o odobrenju pripravka endo-1,4-b-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) kao dodatka hrani za piliće i purane za tov, nesilice, odbijenu prasad, svinje za tov i manje značajne vrste peradi za tov i nesenje i o izmjeni uredbi (EZ) br. 2148/2004, (EZ) br. 828/2007 i (EZ) br. 322/2009 (nositelj odobrenja Huvepharma NV) (SL L 167, 1.7.2015., str. 63.).

⁽³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1906 od 18. listopada 2017. o odobrenju pripravka endo-1,4-b-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizvedenog od *Trichoderma citrinoviride* Bisset (IMI SD135) kao dodatka hrani za piliće uzgajane za nesenje i manje značajne vrste peradi za nesenje (nositelj odobrenja Huvepharma NV) (SL L 269, 19.10.2017., str. 33.).

⁽⁴⁾ EFSA Journal 2017.;15(7):4942.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Pripravak naveden u Prilogu, koji pripada kategoriji dodataka „zootehnički dodaci” i funkcionalnoj skupini „tvari za poticanje probavljivosti”, odobrava se kao dodatak hrani za životinje podložno uvjetima utvrđenima u tom prilogu.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

Identifikacijski broj dodatka	Naziv nositelja odobrenja	Dodatak	Sastav, kemijska formula, opis, analitička metoda	Vrsta ili kategorija životinje	Najviša dob	Najmanja dopuštena količina	Najveća dopuštena količina	Ostale odredbe	Datum isteka valjanosti odobrenja
						Jedinice aktivnosti/kg potpune krmne smjese s udjelom vlage od 12 %			
Kategorija zootehničkih dodataka. Funkcionalna skupina: tvari za poticanje probavljivosti.									
4a1617	Huvepharma NV	Endo-1,4-beta-ksilanaza EC 3.2.1.8	<p><i>Sastav dodatka:</i> Pripravak endo-1,4-beta-ksilanaze (EC 3.2.1.8) proizveden od <i>Trichoderma citrinoviride</i> Bisset (IMI SD135) najmanje aktivnosti od 6 000 EPU ⁽¹⁾/g (kruti i tekući oblik)</p> <p><i>Karakteristike aktivne tvari:</i> endo-1,4-beta-ksilanaza (EC 3.2.1.8) proizvedena od <i>Trichoderma citrinoviride</i> Bisset (IMI SD135)</p> <p><i>Analitička metoda</i> ⁽²⁾ Za opis aktivnosti endo-1,4-beta-ksilanaze: kolorimetrijska metoda kojom se mjeri boja topiva u vodi koja se djelovanjem endo-1,4-β-ksilanaze oslobađa iz supstrata unakrsno povezanog azurin pšeničnog arabinoksilana.</p>	Šaran	—	1 050 EPU		<p>1. U uputama za uporabu dodatka hrani za životinje i premiksa potrebno je navesti uvjete skladištenja i stabilnost pri toplinskoj obradi.</p> <p>2. Za korisnike dodatka i premiksa subjekti koji posluju s hranom za životinje dužni su utvrditi operativne postupke i organizacijske mjere za uklanjanje mogućih opasnosti koje proizlaze iz njihove uporabe. Ako se opasnosti s pomoću tih postupaka i mjera ne mogu otkloniti ili smanjiti na najmanju moguću mjeru, pri uporabi dodatka i premiksa potrebno je nositi odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu, uključujući zaštitu za kožu, oči i dišne organe.</p>	26.3.2028.

⁽¹⁾ 1 EPU količina je enzima koja oslobađa 0,0083 mikromola reducirajućih šećera (ekvivalenti ksiloze) iz ksilana zobi po minuti pri pH 4,7 i 50 °C.

⁽²⁾ Podaci o analitičkim metodama dostupni su na sljedećoj adresi referentnog laboratorija: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/328**od 5. ožujka 2018.****o odobrenju pripravka *Bacillus subtilis* DSM 29784 kao dodatka hrani za životinje za piliće za tov i piliće uzgajane za nesenje (nositelj odobrenja ADISSEO France SAS)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1831/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o dodacima hrani za životinje ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 1831/2003 predviđeno je odobravanje dodataka hrani za životinje te osnove i postupci za izdavanje odobrenja.
- (2) U skladu s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 1831/2003 podnesen je zahtjev za odobrenje pripravka *Bacillus subtilis* DSM 29784. Uz navedeni zahtjev priloženi su podaci i dokumenti propisani člankom 7. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1831/2003.
- (3) Zahtjev se odnosi na odobrenje pripravka *Bacillus subtilis* DSM 29784 kao dodatka hrani za životinje za piliće za tov i piliće uzgajane za nesenje te njegovo razvrstavanje u kategoriju dodataka „zootehnički dodaci”.
- (4) Europska agencija za sigurnost hrane („Agencija”) u svojem je mišljenju od 4. srpnja 2017. ⁽²⁾ zaključila da pripravak *Bacillus subtilis* DSM 29784 u predloženim uvjetima uporabe nema štetan učinak na zdravlje životinja, zdravlje ljudi i na okoliš. Agencija je zaključila i da predmetni pripravak može poboljšati zootehnička obilježja pilića za tov. Taj se zaključak može proširiti i na piliće uzgajane za nesenje ako se pripravak upotrebljava u jednakoj količini. Agencija smatra da ne postoji potreba za posebnim zahtjevima za praćenje nakon stavljanja na tržište. Isto tako, potvrdila je izvješće o metodi analize dodatka hrani za životinje koje je dostavio referentni laboratorij osnovan Uredbom (EZ) br. 1831/2003.
- (5) Procjena pripravka *Bacillus subtilis* DSM 29784 pokazala je da su ispunjeni uvjeti za odobrenje predviđeni člankom 5. Uredbe (EZ) br. 1831/2003. U skladu s tim trebalo bi odobriti uporabu tog pripravka kako je navedeno u Prilogu ovoj Uredbi.
- (6) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Pripravak naveden u Prilogu, koji pripada kategoriji dodataka „zootehnički dodaci” i funkcionalnoj skupini „stabilizatori crijevne flore”, odobrava se kao dodatak hrani za životinje podložno uvjetima utvrđenima u tom prilogu.

Članak 2. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.⁽¹⁾ SL L 268, 18.10.2003., str. 29.⁽²⁾ EFSA Journal 2017.; 15(7):4933.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

Identifikacijski broj dodatka	Naziv nositelja odobrenja	Dodatak	Sastav, kemijska formula, opis, analitička metoda	Vrsta ili kategorija životinje	Najviša dob	Najmanja dopuštena količina	Najveća dopuštena količina	Ostale odredbe	Datum isteka valjanosti odobrenja
						CFU/kg potpune krmne smjese s udjelom vlage od 12 %			

Kategorija zootehničkih dodataka. Funkcionalna skupina: stabilizatori crijevne flore

4b1829	Adisseo France SAS	<i>Bacillus subtilis</i> DSM 29784	<p>Sastav dodatka: Pripravak <i>Bacillus subtilis</i> DSM 29784 koji sadržava najmanje 1×10^{10} CFU/g dodatka.</p> <p>Kruto stanje</p> <p>Karakteristike aktivne tvari Žive spore pripravka <i>Bacillus subtilis</i> DSM 29784</p> <p>Analitička metoda ⁽¹⁾ Za određivanje brojnosti bakterije <i>Bacillus subtilis</i> DSM 29784 u dodatku, premiksima i hrani za životinje: metoda razmazivanja EN 15784. Za identifikaciju bakterije <i>Bacillus subtilis</i> DSM 29784: Identifikacija: gel-elektroforeza u pulsirajućem polju (PFGE)</p>	Pilići za tov Pilići uzgajani za nese-nje	—	1×10^8	—	<ol style="list-style-type: none"> U uputama za uporabu dodatka i premiksa potrebno je navesti uvjete skladištenja i stabilnost pri toplinskoj obradi. Dopuštena je uporaba u hrani za životinje koja sadržava sljedeće odobrene kokcidiostatike: monenzin natrij, narazin/nikarbazin, salinomycin natrij, lasalocid A natrij, diklazuril, narazin, maduramicin amonij, robenidin hidroklorid ili dekokvinat. Za korisnike dodatka i premiksâ subjekti koji posluju s hranom za životinje utvrđuju operativne postupke i organizacijske mjere za uklanjanje mogućih rizika koji proizlaze iz njihove uporabe. Ako se tim postupcima i mjerama rizici ne mogu ukloniti ili smanjiti na najmanju moguću mjeru, pri uporabi dodatka i premiksâ potrebno je nositi odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu, uključujući zaštitu za kožu, dišne organe i oči. 	26.3.2028.
--------	--------------------	------------------------------------	--	--	---	-----------------	---	---	------------

⁽¹⁾ Podaci o analitičkim metodama dostupni su na sljedećoj adresi referentnog laboratorija: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/329**od 5. ožujka 2018.****o određivanju referentnog centra Europske unije za dobrobit životinja****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 95. stavak 1.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 95. Uredbe (EU) 2017/625, Komisija je provela javni natječaj za odabir i određivanje referentnog centra Europske unije za dobrobit životinja koji bi trebao podupirati aktivnosti Komisije i država članica u vezi s primjenom pravila kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dobrobiti životinja iz članka 1. stavka 2. točke (f) te uredbe.
- (2) Odbor za ocjenjivanje i odabir imenovan za potrebe tog natječaja zaključio je da konzorcij pod vodstvom instituta Wageningen Livestock Research, u kojem sudjeluje i Sveučilište Aarhus te Institut Friedrich-Loeffler, ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 95. stavku 3. Uredbe (EU) 2017/625 te bi mu se mogle povjeriti zadaće utvrđene u članku 96. te uredbe.
- (3) Taj bi konzorcij stoga trebalo odrediti kao referentni centar Europske unije za dobrobit životinja odgovoran za popratne zadaće u mjeri u kojoj te zadaće budu uključene u godišnje ili višegodišnje programe rada referentnog centra. Programe bi trebalo utvrditi u skladu s ciljevima i prioritetima relevantnih programa rada koje je Komisija donijela u skladu s člankom 36. Uredbe (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (4) To bi određivanje trebalo preispitati svakih pet godina počevši od dana primjene ove Uredbe.
- (5) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati od 29. travnja 2018. u skladu s datumom primjene predviđenim člankom 167. stavkom 3. Uredbe (EU) 2017/625,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Sljedeći se konzorcij određuje kao referentni centar Europske unije za dobrobit životinja odgovoran za podupiranje horizontalnih aktivnosti Komisije i država članica u području zahtjeva za dobrobit životinja:

ime: konzorcij pod vodstvom instituta Wageningen Livestock Research, u kojem sudjeluje i Sveučilište Aarhus te institut Friedrich Loeffler

⁽¹⁾ SL L 95, 7.4.2017., str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravlje i biljni reprodukcijski materijal, o izmjeni direktiva Vijeća 98/56/EZ, 2000/29/EZ i 2008/90/EZ, uredbi (EZ) br. 178/2002, (EZ) br. 882/2004 i (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ (SL L 189, 27.6.2014., str. 1.).

adresa: Drevendaalsesteeg 4
6708 PB Wageningen
NEDERLAND

To se određivanje preispituje svakih pet godina od dana primjene ove Uredbe.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 29. travnja 2018.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/330**od 5. ožujka 2018.****o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 11. stavak 2.,

budući da:

1. POSTUPAK**1.1. Mjere na snazi**

- (1) Nakon antidampinškog ispitnog postupka („početni ispitni postupak”) Vijeće je Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 1331/2011 ⁽²⁾ uvelo konačnu antidampinšku pristojbu na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine („NRK” ili „predmetna zemlja”).
- (2) Uvedene su antidampinške pristojbe u rasponu od 48,3 % do 71,9 % za pojedinačno navedena trgovačka društva uz stopu preostale pristojbe od 71,9 %.

1.2. Pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera

- (3) Nakon objave obavijesti o predstojećem isteku ⁽³⁾ antidampinških mjera na snazi na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz NRK-a Komisija je primila zahtjev za pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2016/1036 („osnovna uredba”).
- (4) Zahtjev je podnijela industrija bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika Europske unije („ESTA” ili „podnositelj zahtjeva”), koja čini više od 50 % ukupne proizvodnje bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika u Uniji.
- (5) Zahtjev se temeljio na obrazloženju da bi istek mjera vjerojatno doveo do ponavljanja dampainga i štete za industriju Unije.
- (6) Utvrdivši da postoje dostatni dokazi za pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera, Komisija je 10. prosinca 2016. u obavijesti objavljenoj u *Službenom listu Europske unije* ⁽⁴⁾ najavila pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. osnovne uredbe.
- (7) Ispitni postupak u svrhu sprečavanja izbjegavanja mjera primjenjivih na predmetni proizvod podrijetlom iz NRK-a putem uvoza koji se otprema iz Indije pokrenut je 17. veljače 2017. ⁽⁵⁾. Taj ispitni postupak nije rezultirao proširenjem mjera na uvoz iz Indije ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ SL L 176, 30.6.2016., str. 21.

⁽²⁾ Provedbena uredba Vijeća (EU) br. 1331/2011 od 14. prosinca 2011. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL L 336, 20.12.2011., str. 6.).

⁽³⁾ SL C 117, 2.4.2016., str. 10.

⁽⁴⁾ Obavijest o pokretanju revizije zbog predstojećeg isteka antidampinških mjera koje se primjenjuju na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL C 461, 10.12.2016., str. 12.).

⁽⁵⁾ SL L 40, 17.2.2017., str. 64.

⁽⁶⁾ SL L 299, 16.11.2017., str. 1.

1.3. Zainteresirane strane

- (8) Komisija je u Obavijesti o pokretanju revizije pozvala sve zainteresirane strane da joj se obrate kako bi sudjelovale u istražnom postupku. Komisija je o pokretanju revizije zbog predstojećeg isteka mjera posebno obavijestila podnositelja zahtjeva, poznate proizvođače, korisnike i uvoznike iz Unije, proizvođače izvoznike iz Narodne Republike Kine te kineska nadležna tijela i pozvala ih na suradnju.
- (9) Komisija je navela i da je kao treću zemlju tržišnoga gospodarstva („analogna zemlja”) u smislu članka 2. stavka 7. točke (a) osnovne uredbe predvidjela Sjedinjene Američke Države („SAD”). Stoga je Komisija o pokretanju postupka obavijestila i proizvođače u SAD-u te ih pozvala na sudjelovanje.
- (10) Komisija je uz to poslala pisma svim poznatim proizvođačima bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika u Republici Koreji, Ukrajini, Indiji, Japanu, Norveškoj i Turskoj, u kojima je zatražila njihovu suradnju u postupku revizije.
- (11) Sve zainteresirane strane imale su priliku dostaviti primjedbe na pokretanje revizije u roku navedenom u Obavijesti o pokretanju postupka i zatražiti saslušanje pred Komisijom i/ili službenikom za saslušanje u trgovinskim postupcima. Saslušanja u prisutnosti službenika za saslušanje održana su 14. prosinca 2017. i 19. siječnja 2018. na zahtjev društva Zhejiang Jiuli Hi-Tech Metals Co. Ltd. Zahtjev za treće saslušanje zaprimljen je 30. siječnja 2018. te ga je prihvatio službenik za saslušanje. Ono se održalo 5. veljače 2018.

1.3.1. Odabir uzorka

- (12) U Obavijesti o pokretanju postupka Komisija je navela da bi mogla provesti odabir uzorka zainteresiranih strana u skladu s člankom 17. osnovne uredbe.

(a) Odabir uzorka proizvođača iz Unije

- (13) U Obavijesti o pokretanju postupka Komisija je navela da je odabrala privremeni uzorak proizvođača iz Unije i pozvala zainteresirane strane da podnesu primjedbe u utvrđenom roku. Uzorak je odabran na temelju obujma proizvodnje i prodaje istovjetnog proizvoda u razdoblju ispitnog postupka revizije u Uniji istodobno osiguravajući zemljopisnu rasprostranjenost. Činila su ga najveća trgovačka društva iz triju najvećih grupacija proizvođača iz Unije, koja se nalaze u Švedskoj, Francuskoj i Španjolskoj.
- (14) Jedan od podnositelja zahtjeva, Tubacex Group, predložio je Komisiji da u uzorak uključi njegova drugog najvećeg proizvođača, koji se nalazi u Austriji, umjesto njegova najvećeg proizvođača, koji se nalazi u Španjolskoj. U obrazloženju prijedloga naveo je da taj proizvođač nije uvezio neke vrste proizvoda iz predmetne zemlje u razdoblju ispitnog postupka.
- (15) No imajući na umu da u skladu s člankom 17. osnovne uredbe Komisija odabire uzorak prema najvećem obujmu proizvodnje i prodaje i s obzirom na to da su predmetne vrste proizvoda obuhvaćene definicijom istovjetnog proizvoda, taj zahtjev nije prihvaćen. Nadalje, Komisija je smatrala da je prvotno odabrani uzorak u potpunosti reprezentativan i da omogućuje dostatnu pokrivenost u odnosu na vrste proizvoda kako je objašnjeno u prethodno navedenoj uvodnoj izjavi 13.

- (16) Druge primjedbe o privremenom uzorku proizvođača iz Unije nisu predane i uzorak je stoga potvrđen kao konačan.

(b) Odabir uzorka uvoznika

- (17) Kako bi odlučila je li odabir uzorka potreban i, ako jest, kako bi odabrala uzorak, Komisija je od nepovezanih uvoznika zatražila da dostave podatke određene u Obavijesti o pokretanju postupka.
- (18) U odabiru uzorka dva nepovezana uvoznika dostavila su zatražene informacije i stoga se smatralo da odabir uzorka nepovezanih uvoznika nije potreban.

(c) Odabir uzorka proizvođača izvoznika iz Narodne Republike Kine

- (19) Deset proizvođača vratilo je obrasce za odabir uzorka. Komisija je prvo odabrala uzorak od dvaju proizvođača na temelju njihova izvoza u Uniju i proizvodnog kapaciteta. Nakon povlačenja jednog od proizvođača iz uzorka Komisija je utvrdila novi uzorak u kojemu je proizvođača izvoznika koji se povukao zamijenila sljedećim po redu te su uzorak ponovno činila dva proizvođača izvoznika na temelju njihova izvoza u Uniju i proizvodnog kapaciteta.

1.3.2. *Upitnici*

- (20) Komisija je poslala upitnike dvama proizvođačima izvoznika u uzorku, poznatim proizvođačima u potencijalnim analognim zemljama, trima proizvođačima iz Unije u uzorku i svim poznatim uvoznicima i korisnicima aktivnima na tržištu Unije. Odgovore na upitnik dostavila su dva proizvođača izvoznika u uzorku, četiri proizvođača iz analogne zemlje i tri proizvođača Unije u uzorku. Samo je jedan od nepovezanih uvoznika navedenih u uvodnoj izjavi 18. dostavio odgovor na upitnik. No pet je dodatnih nepovezanih uvoznika (od kojih četiri djeluju i kao korisnici) dostavilo odgovore na upitnik.

1.3.3. *Posjeti radi provjere*

- (21) Komisija je zatražila i provjerila sve podatke koje je smatrala potrebnima za utvrđivanje vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja doppinga i posljedice štete te za utvrđivanje bi li uvođenje mjera bilo protivno interesima Unije. Posjeti radi provjere u skladu s člankom 16. osnovne uredbe obavljeni su u prostorima sljedećih društava:

Proizvođači iz Unije:

- AB Sandvik Materials Technology, Sandviken, Švedska
- Tubacex Tubos Inoxidables S.A.U., Bilbao, Španjolska
- Salzgitter Mannesmann Stainless Tubes France SAS, Saint-Florentin, Francuska

Uvoznici i uvoznici/korisnici iz Unije:

- Arcus Nederland BV, Dordrecht, Nizozemska
- VRV S.p.A., Ornago, Italija
- Mangiarotti S.p.A., Sedegliano, Italija

Proizvođači izvoznici iz NRK-a:

- Zhejiang Jiuli Hi-Tech Metals Co. Ltd, Huzhou
- Shanghai Baoluo Stainless Steel Tube Co. Ltd (BSS), Šangaj

1.4. Razdoblje ispitnog postupka revizije i razmatrano razdoblje

- (22) Ispitnim postupkom o vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja doppinga obuhvaćeno je razdoblje od 1. listopada 2015. do 30. rujna 2016. („razdoblje ispitnog postupka revizije” ili „RIPR”).
- (23) Ispitivanjem kretanja važnih za procjenu vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja štete obuhvaćeno je razdoblje od 1. siječnja 2013. do kraja razdoblja ispitnog postupka revizije („razmatrano razdoblje”).

1.5. Objava podataka

- (24) Komisija je obavijestila sve zainteresirane strane o bitnim činjenicama i razmatranjima na temelju kojih je namjeravala zadržati antidampinške mjere na snazi. Svim je strankama odobreno razdoblje unutar kojeg su mogle podnijeti primjedbe na objavu.
- (25) Komisija je razmotrila primjedbe koje su iznijele zainteresirane strane i uzela ih u obzir, kad je to bilo primjereno.

2. PREDMETNI PROIZVOD I ISTOVJETNI PROIZVOD

2.1. Predmetni proizvod

- (26) Predmetni su proizvod bešavne cijevi od nehrđajućeg čelika (osim takvih cijevi s montiranim priborom prikladnih za vođenje plinova ili tekućina za upotrebu u civilnom zrakoplovstvu), („predmetni proizvod“), trenutačno razvrstane u oznake KN 7304 11 00, 7304 22 00, 7304 24 00, ex 7304 41 00, 7304 49 10, ex 7304 49 93, ex 7304 49 95, ex 7304 49 99 i ex 7304 90 00 (oznake TARIC 7304 41 00 90, 7304 49 93 90, 7304 49 95 90, 7304 49 99 90 i 7304 90 00 91), podrijetlom iz Narodne Republike Kine („NRK“).

2.2. Istovjetni proizvod

- (27) U ispitnom postupku pokazalo se da sljedeći proizvodi imaju ista osnovna fizička i tehnička svojstva te iste osnovne namjene:
- predmetni proizvod,
  - proizvod koji proizvođači izvoznici proizvode i prodaju na domaćem tržištu NRK-a,
  - proizvod koji odabrani proizvođač proizvodi i prodaje u analognoj zemlji i
  - proizvod koji u Uniji proizvodi i prodaje industrija Unije.
- (28) Komisija je zaključila da su ti proizvodi istovjetni proizvodi u smislu članka 1. stavka 4. osnovne uredbe.
- (29) Jedan kineski proizvođač izvoznik tvrdio je da opseg proizvoda neispravno uključuje posebne proizvode za nuklearnu i vojnu uporabu te da su ti proizvodi trebali biti isključeni iz ispitnog postupka ili da je trebala biti pokrenuta revizija opsega proizvoda kako bi se isključili.
- (30) Komisija je istaknula da je opseg proizvoda ostao isti kao u početnom ispitnom postupku u skladu s člankom 11. stavkom 9. osnovne uredbe. Opseg proizvoda uključivao je širok raspon vrsta proizvoda koje imaju jednaka ili slična osnovna tehnička ili fizička svojstva. U skladu sa sudskom praksom ⁽¹⁾, kako bi se utvrdilo jesu li proizvodi slični u mjeri da ih se smatra istim proizvodom, potrebno je procijeniti imaju li jednaka tehnička i fizička svojstva, jednake osnovne krajnje namjene i jednak omjer cijene i kvalitete. U tom pogledu potrebno je procijeniti i zamjenjivost i tržišno natjecanje između tih proizvoda. Ispitnim je postupkom utvrđeno da su sve vrste proizvoda izrađene od nehrđajućeg čelika uporabom proizvodnih postupaka potrebnih za proizvodnju bešavnih cijevi, a to znači i uporabom sličnih strojeva, tako da proizvođači ovisno o potražnji mogu prelaziti s jedne vrste proizvoda na drugu. Stoga, iako sve te različite vrste proizvoda nisu izravno zamjenjive, proizvođači se natječu za narudžbe koje obuhvaćaju širok raspon vrsta proizvoda. Štoviše, te vrste proizvoda proizvode i prodaju i industrija Unije i kineski proizvođači izvoznici, pri čemu upotrebljavaju sličnu proizvodnu metodu. Stoga nije bilo utemeljeno smatrati da proizvodi za nuklearnu i vojnu uporabu nisu dijelom opsega proizvoda.
- (31) Eventualna revizija opsega proizvoda činila bi zaseban ispitni postupak i stoga nije bila u opsegu postojećeg ispitnog postupka. Nadalje, kineski proizvođač izvoznik nije poduzeo nikakvu inicijativu za pokretanje takve revizije opsega proizvoda. Ta je tvrdnja stoga odbačena.

3. VJEROJATNOST NASTAVKA ILI PONAVLJANJA DAMPINGA

- (32) U skladu s člankom 11. stavkom 2. osnovne uredbe Komisija je ispitala je li vjerojatno da će istek mjera koje su na snazi dovesti do nastavka ili ponavljanja dumpinga iz NRK-a.

⁽¹⁾ Presuda od 18. travnja 2013., predmet C-595/11 *Steinel Vertrieb*, ECLI:EU:C:2013:251, točka 44.

3.1. Damping

3.1.1. Analogna zemlja

- (33) U Obavijesti o pokretanju postupka Komisija je pozvala sve zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe na njezinu namjeru da se SAD upotrijebi kao treća zemlja tržišnoga gospodarstva za potrebe određivanja uobičajene vrijednosti u pogledu NRK-a. Komisija je kao potencijalnu analognu zemlju odredila i Indiju s obzirom na velik broj proizvođača u toj zemlji i velik opseg izvoza u Uniju. Nadalje, druge potencijalne analogne zemlje spomenute u Obavijesti o pokretanju postupka bile su Japan, Republika Koreja, Norveška, Turska i Ukrajina.
- (34) Zahtjevi za suradnju poslani su poznatim proizvođačima iz Indije, Japana, Republike Koreje, Norveške, Turske, Ukrajine i SAD-a. U zemljama u kojima nije bilo poznatih proizvođača podaci o njima zatraženi su od nacionalnih tijela. Odgovore na upitnik dostavili su jedan proizvođač izvoznik iz Indije i tri proizvođača izvoznika iz SAD-a.

Odabir analogne zemlje

- (35) Kad je riječ o odabiru između Indije i SAD-a, Komisija je odabrala Indiju zbog sljedećih razloga: u Indiji je bilo više od 20 poznatih domaćih proizvođača te su stoga cijene na indijskom tržištu bile rezultat istinskog tržišnog natjecanja. Proizvođač iz Indije upotrebljavao je istu metodu proizvodnje kao što je ona koja se u najvećoj mjeri upotrebljava u kineskoj industriji, a njegov je raspon proizvoda sličniji kineskom izvozu nego što je slučaj s rasponom proizvoda iz SAD-a. Nadalje, SAD nije odabran u početnom ispitnom postupku upravo zato što su, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 48. privremene uredbe nakon početnog ispitnog postupka ⁽¹⁾, proizvođači iz SAD-a uvozili osnovne sirovine i gotove proizvode iz matičnih društava iz EU-a, a u SAD-u su održavali ograničenu proizvodnu aktivnost uglavnom kako bi mogli odgovoriti na nestandardne ili hitne narudžbe. Troškovi obrade za proizvođače iz SAD-a bili su visoki zbog posebnih okolnosti proizvodnje i ti su troškovi rezultirali visokim cijenama na domaćem tržištu SAD-a.
- (36) Indijski je proizvođač dostavio odgovor na upitnik i sve zatražene dodatne informacije. Zbog razloga utvrđenih u uvodnoj izjavi 45. dostavljeni podaci smatrali su se točnima.

Primjedbe zainteresiranih strana na odabir analogne zemlje

- (37) Industrija Unije dala je prednost SAD-u pri odabiru analogne zemlje. Tvrdila je da velik obujam kineskog izvoza u Indiju narušava domaće cijene u toj zemlji i time je čini neprimjerenom analognom zemljom.
- (38) Komisija je napomenula da navodna narušavanja domaćih cijena u Indiji nisu potkrijepljena. Komisija je primijetila i da je u svakom slučaju indijski proizvođač većinom upotrebljavao interno proizvedene sirovine i da je njegova domaća prodaja bila profitabilna. Stoga nije bilo naznaka da navodna narušavanja uzrokuju neuobičajeno niske domaće cijene indijskog proizvođača.
- (39) Kineski proizvođači izvoznici tvrdili su da je odjeljak 15. Protokola o pristupanju NRK-a WTO-u postao nevažeći nakon 11. prosinca 2016. i da stoga metodologija analogne zemlje više nije opravdana.
- (40) Komisija je podsjetila da je u skladu s člankom 2. stavkom 7. mjerodavne osnovne uredbe uobičajena vrijednost utvrđena na osnovi podataka iz analogne zemlje. Stoga je ta tvrdnja odbijena.
- (41) Nakon konačne objave jedan kineski proizvođač izvoznik izrazio je sumnju u odabir Indije kao analogne zemlje i tvrdio da odabir Indije nije dovoljno obrazložen u konačnoj objavi. Prvo, tvrdio je da Indija nije odgovarajuća analogna zemlja jer indijski raspon proizvoda nije u dovoljnoj mjeru usporediv s izvozom kineskog proizvođača izvoznika u Uniju. Drugo, tvrdio je da s obzirom na to da nije proveden posjet indijskom proizvođaču radi provjere, Komisija nije mogla jamčiti da posebni proizvodi za vojnu i nuklearnu uporabu nisu uključeni u indijsku domaću prodaju. Treće, tvrdio je da su cijene željezne rudače u Indiji narušene prema Komisijinim

⁽¹⁾ SL L 169, 29.6.2011., str. 6.

privremenim nalazima u okviru antidampinškog ispitnog postupka koji se odnosi na odljevke iz Kine (¹). Tvrdio je da su zbog tog navodnog narušavanja uobičajene vrijednosti upotrijebljene pri izračunu dampinga uvećane. Četvrto, tvrdio je da su indijske uobičajene vrijednosti neuobičajeno visoke, što pokazuje činjenica da su španjolske prodajne cijene u Uniji prosječno niže od indijskih prosječnih cijena. Tvrdio je da bi u slučaju da je Španjolska upotrijebljena kao analogna zemlja, dampinška marža bila negativna.

- (42) Komisija je napomenula da su razlozi za odabir Indije kao analogne zemlje detaljno navedeni u uvodnoj izjavi 35. i da kineski proizvođač izvoznik nije osporio nijedan od tih razloga. Kineski proizvođač izvoznik isto tako nije tvrdio da je trebalo odabrati drugu analognu zemlju. Kad je riječ o pojedinim tvrdnjama, prvi argument koji se odnosi na usporedivost raspona proizvoda odbijen je jer je Indija imala najveći broj usporedivih vrsta proizvoda među dostupnim potencijalnim analognim zemljama u usporedbi s kineskim izvozom u Uniju u cjelini, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 35. Odabir Indije kao analogne zemlje nije se mogao poništiti samo zbog usporedivosti sa specifičnim kineskim proizvođačem izvoznikom na pojedinačnoj razini jer je procjena izrađena na razini čitave zemlje. Drugo, Komisija je istaknula da su, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 30., proizvodi za nuklearnu i vojnu uporabu dijelom opsega proizvoda te stoga tom točkom nije mogao biti poništen odabir Indije kao analogne zemlje. Zasebni problem točne usporedbe među različitim vrstama proizvoda spomenut je u nastavku u uvodnim izjavama 60. i 66. Treće, tvrdnja da je navodno narušavanje cijene željezne rudače utjecalo na uobičajenu vrijednost nije potkrijepljena. U svakom slučaju, željezna rudača nije upotrijebljena kao izravna sirovina za predmetni proizvod i nisu dostavljeni dokazi ni o kakvom neizravnom učinku na domaće cijene u Indiji. Štoviše, u Komisijinu ispitnom postupku na koji je uputio kineski proizvođač izvoznik odbijena je tvrdnja da je cijena narušena zbog željezne rudače. Navod o narušavanju zbog željezne rudače stoga je odbijen. Četvrto, činjenica da bi odabir druge analogne zemlje bio povoljniji za specifičnog kineskog proizvođača izvoznika nije valjana osnova za odabir ili odbijanje analogne zemlje. Štoviše, usporedba sa Španjolskom, koju je naveo kineski proizvođač izvoznik, temeljila se na prosječnim cijenama širokih kategorija proizvoda i pri tome nisu uzete u obzir specifične vrste proizvoda. Podaci stoga nisu pokazali da su indijske cijene neuobičajeno visoke. Stoga je taj argument odbijen. U svakom slučaju Španjolska ne bi mogla biti izabrana kao analogna zemlja jer se radi o državi članici Unije. Komisija je napomenula da se alternativnim odabirom Unije u cjelini kao analogne zemlje ne bi promijenio nalaz da se damping nastavio. Razlog je tomu činjenica da se kineskim cijenama snižavaju cijene Unije kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 126.
- (43) Komisija je stoga zaključila da se nijednom tvrdnjom ne poništava odabir Indije kao analogne zemlje i potvrdila da je Indija odgovarajuća analogna zemlja.
- (44) Nakon dodatnih pojašnjenja kineski proizvođač izvoznik ponovio je svoje protiviljenje primjeni Indije kao analogne zemlje i općenitoj upotrebi metodologije analogne zemlje. Uz svoje prethodne tvrdnje tvrdio je i da izostanak posjeta indijskom proizvođaču radi provjere poništava odabir Indije kao analogne zemlje.
- (45) Komisija je napomenula da posjet radi provjere nije bio preduvjet za odabir analogne zemlje i da može biti relevantan samo za procjenu točnosti podataka koje je dostavio indijski proizvođač. Nakon pažljive procjene Komisija je zaključila da su podaci koje je dostavio indijski proizvođač bili dosljedni i potpuni te da je indijski proizvođač i prethodno dostavljao točne podatke za Komisijine istrage. Podaci indijskog proizvođača stoga su smatrani točnima, unatoč izostanku posjeta radi provjere. Ostale su tvrdnje prethodno odbijene u uvodnim izjavama 40., 42. i 43. te stoga zbog njih nisu izmijenjeni Komisijini nalazi.
- (46) Nakon dodatnih objašnjenja iznesenih u uvodnoj izjavi 53., kineski proizvođač izvoznik tvrdio je da je Unija odabrana kao dodatna analogna zemlja, ali bez mogućnosti da se zainteresirane strane očituju o odabiru.
- (47) Komisija je objasnila da je analogna zemlja Indija te da nije postojala dodatna analogna zemlja. Kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 51. i 53., podaci iz odgovora na upitnik koje su dostavili drugi proizvođači upotrijebljeni su za određivanje uobičajene vrijednosti samo kada je to bilo potrebno zbog izostanka prodaje kategorije proizvoda „Zaštitne cijevi (casing) i proizvodne cijevi (tubing) vrste koja se upotrebljava pri bušenju za dobivanje nafte ili plina” u analognoj zemlji Indiji.

(¹) SL L 211, 17.8.2017., str. 22.

3.1.2. Uobičajena vrijednost

- (48) U skladu s člankom 2. stavkom 2. osnovne uredbe Komisija je najprije ispitala je li ukupan obujam domaće prodaje istovjetnog proizvoda nezavisnim kupcima koju je ostvario indijski proizvođač bio reprezentativan u odnosu na ukupan obujam izvoza iz NRK-a u Uniju, odnosno je li ukupan obujam te domaće prodaje činio najmanje 5 % ukupnog obujma izvozne prodaje predmetnog proizvoda u Uniju.
- (49) Komisija je naknadno utvrdila vrste proizvoda koje se prodaju na domaćem tržištu u analognoj zemlji, a koje su bile identične ili usporedive s vrstama proizvoda koje proizvođači izvoznici iz NRK-a prodaju za izvoz u Uniju. Komisija je ispitala je li domaća prodaja svake od tih vrsta proizvoda u analognoj zemlji reprezentativna u skladu s člankom 2. stavkom 2. osnovne uredbe.
- (50) Utvrđeno je da je domaća prodaja izvršena u uobičajenom tijeku trgovine u skladu s člankom 2. stavkom 4. osnovne uredbe. U analizi je pokazano da je indijska domaća prodaja bila profitabilna te da je ponderirana prosječna prodajna cijena bila viša od troška proizvodnje. Uobičajena vrijednost za svaku vrstu proizvoda stoga se temeljila na stvarnoj domaćoj cijeni, koja je izračunana kao ponderirana prosječna cijena ukupne domaće prodaje svake vrste proizvoda izvršene u razdoblju ispitnog postupka revizije.
- (51) Kad je riječ o vrstama proizvoda koje se izvoze i za koje u analognoj zemlji nema odgovarajuće domaće prodaje, uobičajena je vrijednost utvrđena na temelju domaće cijene najbližnje vrste proizvoda u analognoj zemlji. Kako bi se odrazile razlike među vrstama proizvoda, pri određivanju uobičajene vrijednosti u obzir su uzeta svojstva vrste proizvoda definirana kontrolnim brojem proizvoda: kategorija proizvoda, vanjski promjer, debljina stijenke, razred čelika, ispitivanje, krajevi cijevi, završna obrada i duljina. Ta su svojstva vidljiva iz koeficijenata primijenjenih na indijsku domaću cijenu najbližnje vrste proizvoda. Kada je to bilo potrebno, podaci iz odgovora na upitnik koje su dostavili drugi proizvođači upotrijebljeni su za određivanje: i. koeficijenata i ii. osnove uobičajene vrijednosti za kategoriju proizvoda „Zaštitne cijevi (casing) i proizvodne cijevi (tubing) vrste koja se upotrebljava pri bušenju za dobivanje nafte ili plina”. Na dva svojstva (ispitivanje i krajevi cijevi) nije primijenjen koeficijent prilagodbe na višu vrijednost, što je rezultiralo konzervativnijim određivanjem uobičajene vrijednosti.
- (52) Nakon konačne objave jedan kineski proizvođač izvoznik istaknuo je da raspon proizvoda indijskog proizvođača nije obuhvaćao sve kategorije proizvoda, razrede čelika i promjere koji su bili uključeni u izvoz iz Kine u Uniju. Stoga je tvrdio da je određivanje uobičajene vrijednosti na temelju indijske domaće prodaje bilo netočno.
- (53) Komisija je objasnila da su, svaki put kad nije bilo domaće prodaje izravno odgovarajuće vrste proizvoda u Indiji, umjesto toga upotrijebljeni podaci iz odgovora na upitnik koje su dostavili drugi proizvođači. U izostanku domaće prodaje kategorija proizvoda, razreda čelika i promjera koje je istaknuo kineski proizvođač izvoznik, Komisija je uobičajenu vrijednost tih vrsta proizvoda utvrdila na temelju najbližnjih vrsta proizvoda u odgovorima na upitnik proizvođača iz Unije. Te su posebne vrste proizvoda otkrivene kineskom proizvođaču izvozniku i isključivo su se odnosile na kategoriju proizvoda „Zaštitne cijevi (casing) i proizvodne cijevi (tubing) vrste koja se upotrebljava pri bušenju za dobivanje nafte ili plina”.
- (54) Nakon tih dodatnih pojašnjenja kineski je proizvođač izvoznik tvrdio da je najbližnje vrste proizvoda u toj kategoriji proizvoda „Zaštitne cijevi (casing) i proizvodne cijevi (tubing) vrste koja se upotrebljava pri bušenju za dobivanje nafte ili plina” Komisija odabrala na način koji je doveo do uvećanja dampinške marže. Kao drugo, tvrdio je da je Komisija trebala navesti koje je točno podatke proizvođača iz Unije upotrijebila. Treće, tvrdio je da dodatnim pojašnjenjima nije razjašnjeno jesu li podaci dobiveni od industrije Unije upotrijebljeni za određivanje svih izvezenih vrsta proizvoda u toj kategoriji proizvoda ili samo nekih od njih. Naposljetku, tražio je da se svi proizvodi iz određenog razreda čelika (13 % Cr) ne uzimaju u obzir pri izračunu dampa, na temelju činjenice da je izvoz tog razreda čelika bila ponovna prodaja proizvoda koje nije proizveo sam kineski proizvođač izvoznik.
- (55) Komisija je objasnila da su najbližnje vrste proizvoda odabrane na temelju broja podudarnih svojstava objašnjenih u uvodnoj izjavi 60. Najbližnja vrsta proizvoda koji se upotrebljavaju za svaku izvezenu vrstu proizvoda otkrivena je kineskom proizvođaču izvozniku. Kao drugo, kineski proizvođač izvoznik nije iznio argumente u prilog svojoj tvrdnji. Treće, dodatna pojašnjenja koja je iznio kineski proizvođač izvoznik potvrdila su da nije bilo indijske domaće prodaje određenih kategorija proizvoda, razreda čelika i promjera koje je istaknuo kineski proizvođač izvoznik. Stoga su podaci drugih proizvođača upotrijebljeni za cjelokupnu prodaju tih vrsta

proizvoda. Raspon uobičajenih vrijednosti koji je dodijeljen kineskom proizvođaču izvozniku primijenjen je na sve najbližnje vrste proizvoda za tu kategoriju proizvoda. Naposljetku, Komisija je bila pravno obvezana odrediti uobičajenu vrijednost za sav izvoz u Uniju, stoga se kategorija proizvoda nije mogla isključiti iz izračuna dampainga. U svakom slučaju, čak i da je izvoz te kategorije proizvoda zanemaren u izračunu dampainga, to ne bi izmijenilo ishod da se dampaing nastavio tijekom RIPR-a. Te su tvrdnje stoga odbijene.

3.1.3. Izvozna cijena

- (56) Izvozna cijena utvrđena je u skladu s člankom 2. stavkom 8. osnovne uredbe na temelju izvoznih cijena stvarno plaćenih ili naplativih prvom nezavisnom kupcu.

3.1.4. Usporedba i dampske marže

- (57) Komisija je usporedila uobičajenu vrijednost i izvozne cijene proizvođača izvoznika u uzorku. Kao što je predviđeno člankom 2. stavcima 11. i 12. osnovne uredbe, ponderirana prosječna uobičajena vrijednost svake vrste istovjetnog proizvoda iz analogne zemlje uspoređena je s ponderiranom prosječnom izvoznom cijenom odgovarajuće vrste dotičnog proizvoda.
- (58) Budući da je pri usporedbi uobičajenih vrijednosti i izvoznih cijena utvrđeno postojanje dampainga, zaključeno je da primjena prilagodbi tih izvoznih cijena izraženih na osnovi FOB-a ne bi utjecala na nalaz o postojanju dampainga jer bi smanjenje izvoznih cijena primjenom daljnjih prilagodbi na nižu vrijednost samo povećalo dampsku maržu.
- (59) Jedan kineski proizvođač izvoznik tvrdio je da je usporedba cijena možda narušena jer je moguće da su pri usporedbi sa standardnim kineskim proizvodima indijskom prodajom obuhvaćeni visokokvalitetni proizvodi za nuklearnu i vojnu uporabu. Kritizirao je strukturu brojčane oznake proizvoda (PCN) navodeći da taj broj ne odražava primjereno navedene razlike i stoga dovodi do nepoštenih usporedbi. Zatražio je da Komisija ponovno pošalje upitnik svim stranama s revidiranom strukturom PCN-a. Iste je tvrdnje naveo za prodaju Unije (vidjeti uvodnu izjavu 125.).
- (60) Komisija je uzela u obzir razlike među vrstama proizvoda i osigurala pravednu usporedbu. Jedinstveni kontrolni broj proizvoda (PCN) dodijeljen je svakoj vrsti proizvoda koju proizvode i prodaju kineski proizvođači izvoznici, proizvođač iz analogne zemlje i industrija Unije. PCN je ovisio o glavnim svojstvima proizvoda, a to su u tom slučaju kategorija proizvoda, vanjski promjer, debljina stijenke, razred čelika, ispitivanje, krajevi cijevi, završna obrada i duljina. Prema tome, strukturom PCN-a na detaljan su način obuhvaćene specifikacije svake vrste proizvoda, čime je omogućena pravedna usporedba. Stoga nije bilo potrebno izmijeniti strukturu PCN-a i poslati nove upitnike. Nadalje, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 42., proizvodi za nuklearnu ili vojnu uporabu bili su dijelom opsega proizvoda i stoga nije bilo osnove za njihovo isključivanje. Nije bilo naznaka o neopravdanju usporedbi bilo kojeg indijskog proizvoda za nuklearnu ili vojnu uporabu s kineskim izvozom. Vrste proizvoda koje je istaknuo kineski proizvođač izvoznik, pri čemu je zabuna navodno bila moguća u pogledu razreda čelika koji se upotrebljavaju za standardne cijevi i cijevi za nuklearnu uporabu, kineski proizvođač izvoznik nije stvarno izvezio. Budući da na toj osnovi nije postojala mogućnost narušene usporedbe, tvrdnja je odbijena.
- (61) Na temelju toga je ponderirana prosječna dampska marža izražena kao postotak cijene CIF na granici Unije, neocarinjeno, iznosila [od 25 % do 35 %] za dva proizvođača u uzorku. Stoga je zaključeno da se dampaing nastavio u razdoblju ispitnog postupka revizije.
- (62) Nakon konačne objave jedan kineski proizvođač izvoznik zatražio je, prvo, pojašnjenja o izračunu njegove dampske marže, a posebno o tome kako su PCN-ovi proizvođača iz analogne zemlje i koeficijenti upotrijebljeni za izračun uobičajenih vrijednosti. Drugo, zatražio je dodatne podatke o domaćim cijenama u Indiji, tvrdeći da objavljeni raspon uobičajenih vrijednosti i dampske marže nije omogućio provjeru točnosti izračuna i navodeći da su više vrijednosti rezultat narušenih nalaza. Treće, zatražio je i dodatna pojašnjenja o vrstama proizvoda koje se prodaju na indijskom domaćem tržištu, a posebno o tome kako je Komisija osigurala da se posebni proizvodi za vojnu i nuklearnu uporabu nepravedno ne uspoređuju s kineskim izvozom u Uniju.

- (63) Nakon Komisijina odgovora kineski proizvođač izvoznik postavio je dodatne zahtjeve i pitanja. Četvrto, zatražio je potpuni popis PCN-ova industrije Unije i proizvođača iz SAD-a iz kojega je vidljivo određivanje koeficijenata. Peto, tvrdio je da se odgovori na upitnik proizvođača iz SAD-a ne bi trebali upotrebljavati u određivanju koeficijenata jer SAD nije bio smatran primjerenom analognom zemljom zbog razloga objašnjenih u uvodnoj izjavi 35. i da bi koeficijenti temeljeni na cijenama iz SAD-a mogli biti uvećani. Šesto, tvrdio je da je jedna od njegovih izvoznih transakcija neispravno uključena u izračun njegove izvozne cijene. Sedmo, tvrdio je da je Komisija trebala dostaviti više podataka o uobičajenim vrijednostima i dampinškim maržama za svaki PCN umjesto za raspon. Osmo, tvrdio je da bi vrste proizvoda koje se izvoze, a za koje u analognoj zemlji nema odgovarajuće domaće prodaje, trebale biti isključene iz izračuna i okarakterizirane kao proizvod koji se ne prodaje po dampinškim cijenama kako bi se spriječila „pretpostavka krivnje”. Konačno, kineski proizvođač izvoznik tražio je i produljenje roka za primjedbe na objavu.
- (64) Prvo, Komisija je kineskom proizvođaču izvozniku dostavila popis PCN-ova koje je upotrijebila kao osnovu za određivanje uobičajene vrijednosti, uključujući popis PCN-ova koji su izravno odgovarali njegovu izvozu u Uniju, a kada nije bilo izravno odgovarajućih PCN-ova, dostavila je informacije o PCN-ovima na kojima se temeljilo određivanje uobičajene vrijednosti primjenom koeficijenata. Iz popisa PCN-ova vidljivo je da indijska domaća prodaja upotrijebljena za određivanje uobičajene vrijednosti nije uključivala posebne razrede čelika koji se obično upotrebljavaju za nuklearne i vojne svrhe. Komisija je dostavila i detaljan popis svih upotrijebljenih koeficijenata.
- (65) Drugo, Komisija je kineskom proizvođaču izvozniku dostavila raspone uobičajenih vrijednosti i dampinške marže za svaku vrstu proizvoda koja se izvozi. Detaljne podatke za proizvođača nije mogla dostaviti bez otkrivanja njegovih povjerljivih podataka te su ti podaci navedeni u rasponima. U odgovoru na konkretna pitanja o najvišim dampinškim maržama Komisija je napomenula da su se najviše i najniže dampinške marže odnosile isključivo na ograničene količine (manje od 7 % izvoza) i da stoga nisu bile dostatne za ukidanje ukupne dampinške marže kineskog proizvođača izvoznika. Stoga, čak i da te vrijednosti nisu uzete u obzir, to ne bi izmijenilo nalaz da se damping nastavio u RIPR-u.
- (66) Treće, kad je riječ o pravednoj usporedbi vrsta proizvoda, Komisija je pojasnila da se određivanje dampinške marže za svaku vrstu proizvoda koju izvozi kineski proizvođač izvoznik temeljilo na usporedbi izvozne cijene i uobičajene vrijednosti iste vrste proizvoda ili, u nedostatku odgovarajuće vrste proizvoda, najslićnije vrste proizvoda na koju su primijenjeni koeficijenti kako bi se uzela u obzir svojstva definirana PCN-om. Stoga se izvozne cijene standardnih vrsta proizvoda nisu uspoređivale s posebnim vrstama proizvoda. Točnije, usporediva indijska domaća prodaja nije uključivala posebne razrede čelika koji se obično upotrebljavaju za posebne proizvode za nuklearnu ili vojnu uporabu. Komisija je stoga zaključila da nije postojao rizik od nepravdne usporedbe kao što je tvrdio kineski proizvođač izvoznik. U svakom slučaju, iako je Komisija pravno obvezna utvrditi uobičajenu vrijednost za svaku vrstu proizvoda koja se izvozi u Uniju, postojanje dampinga utvrđeno je i kada su razmatrane isključivo izravno odgovarajuće vrste proizvoda. To je pokazalo da odabir najslićnijih vrsta proizvoda ili određivanja koeficijenata nisu bili razlog za ukupan nalaz o dampingu.
- (67) Četvrto, uz detaljan popis koeficijenata Komisija je dala i dodatna objašnjenja o načinu primjene koeficijenata u određivanju uobičajene vrijednosti na temelju slične vrste proizvoda u slučaju vrsta proizvoda za koje u analognoj zemlji nema izravno odgovarajuće vrste proizvoda. Potpuni popis PCN-ova u SAD-u i Uniji te izračuni koeficijenata nisu se mogli dostaviti jer bi se njihovom objavom otkrile osjetljive poslovne informacije o proizvođačima iz SAD-a i Unije.
- (68) Peto, Komisija je pojasnila da su koeficijenti uspostavljeni kao postotci kojima su se u obzir uzete relativne razlike među vrstama proizvoda, a ne razine apsolutne cijene u SAD-u. Stoga je odbijena tvrdnja da je uobičajena vrijednost uvećana zbog razine apsolutne cijene u SAD-u.
- (69) Šesto, Komisija je napomenula da je izdvojena izvozna transakcija predstavljala samo mali obujam (manje od 3 % izvoza) te da, čak i da je ta transakcija zanemarena, to ne bi izmijenilo nalaz da se damping nastavio u razdoblju ispitnog postupka revizije.

- (70) Sedmo, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 65., Komisija je za svaki PCN koji se izvozi navela raspone uobičajene vrijednosti i dampinške marže. Detaljne podatke za proizvođača nije mogla dostaviti bez otkrivanja njegovih povjerljivih podataka te su ti podaci navedeni u rasponima.
- (71) Osmo, Komisija je istaknula da je trebala utvrditi uobičajenu vrijednost i odrediti damping za svaku vrstu proizvoda koja se izvozi. Nije bilo „pretpostavke krivnje” jer se damping utvrđivao samo ako je izvozna cijena bila niža od uobičajene vrijednosti i svi negativni dampinški iznosi u potpunosti su uzeti u obzir pri izračunu ukupne dampinške marže.
- (72) Naposljetku, odobreno je produljenje za odgovor na nova pojašnjenja navedena u uvodnim izjavama od 64. do 70., upućena kineskom proizvođaču izvozniku.
- (73) Nakon dodatnih pojašnjenja kineski proizvođač izvoznik nastavio je osporavati specifične aspekte usporedbe i određivanja dampinga te ponovio neke svoje ranije tvrdnje.
- (74) Prvo, tvrdio je da je trebalo prilagoditi cijene za analognu zemlju na temelju ekonomije razmjera, razine trgovine, smanjene produktivnosti, izdataka za prodaju, stope na prinos, profitabilnosti i troškova sirovina. Drugo, tvrdio je da na osnovi pruženih pojašnjenja još uvijek ne razumije način određivanja uobičajene vrijednosti. Treće, ponovio je svoj zahtjev za dobivanje podataka o troškovima svakog PCN-a proizvođača iz SAD-a i Unije, ili barem o njihovim rasponima. Usto, zatražio je podatke o izvoru svakog koeficijenta i objavu svojstava proizvoda. Četvrto, tvrdio je da su koeficijenti narušeni zbog prisustva proizvoda za nuklearnu ili vojnu uporabu iz SAD-a i Unije. Peto, tvrdio je da su koeficijenti koje je primjenjivala Komisija netočni. Predao je alternativne koeficijente čija je primjena navodno pokazala da u njegovom izvozu u Uniju nije došlo do dampinga. Alternativno, zatražio je od Komisije da prilagodi koeficijente na temelju primijenjene metode proizvodnje, povezane nabave ili vrste upotrijebljenih sirovina. Šesto, tvrdio je da čak i ako se razmatraju samo izravno odgovarajuće vrste proizvoda, nalazom o dampingu nisu uzete u obzir općenito niže cijene u Indiji, prilagodbe cijene za analognu zemlju koje je tražio i posebna situacija proizvođača iz analogne zemlje.
- (75) Komisija je detaljno ispitala dodatne tvrdnje.
- (76) Prvo, kako je pojašnjeno u uvodnoj izjavi 35., domaće cijene u Indiji rezultat su istinskog tržišnog natjecanja i stoga su se smatrale pouzdanima. Tvrdnje o narušavanjima domaćih cijena u Indiji već su spomenute u uvodnoj izjavi 42. Kineski proizvođač izvoznik nije potkrijepio nove tvrdnje o prilagodbama domaćih cijena u Indiji i one su stoga odbijene.
- (77) Drugo, Komisija je navela detaljne dodatne informacije o koeficijentima, njihovim izvorima i metodi izračuna, kako je pojašnjeno u uvodnim izjavama od 64. do 71., i naknadno odgovorila na niz tehničkih pitanja o metodi izračuna ⁽¹⁾. Kako je utvrđeno u uvodnoj izjavi 83., Komisija je isto tako pružila primjer izračuna koeficijenta iz podataka o troškovima. U tom su primjeru podaci o stvarnim troškovima izraženi u rasponima kako bi se zaštitila povjerljivost tih podataka u skladu s člankom 19. osnovne uredbe. Stoga je zaključeno da je kineski proizvođač izvoznik dobio dovoljno informacija koje omogućuju praćenje metode određivanja uobičajenih vrijednosti.
- (78) Treće, zahtjev za pristup dodatnim podacima u pogledu proizvođača iz SAD-a i Unije već je odbijen zbog razloga objašnjenih u uvodnoj izjavi 67. Otkrivanjem izvora svakog koeficijenta otkrili bi se podaci o vrstama proizvoda koje proizvodi svaki od proizvođača. Pružanje svih podataka u obliku raspona također bi bilo neopravdano opterećenje zbog velikog obujma podataka o troškovima pojedinih društava (više od 2 000 redaka te više od 50 stupaca). Nadalje, napomenuto je da se traženi podaci odnose na razinu troškova svakog PCN-a. Razina troškova sama po sebi nije imala utjecaj na određivanje uobičajene vrijednosti jer su se koeficijenti primjenjivali kao udjeli (postotci), a ne kao apsolutna vrijednost. Drugim riječima, razina troškova po PCN-u nije utjecala na ishod. Konačno, stupanj preciznosti koji je nužan za izračun koeficijenata nije bilo moguće smisljeno odraziti uporabom raspona. To je zbog toga što bi unakrsno umnažanje vrijednosti izraženih u rasponima rezultiralo

⁽¹⁾ Korespondencija s pravnim predstavnicima kineskog proizvođača izvoznika od 27. i 29. prosinca 2017.

preširokim rasponom. Iako osnovni podaci o troškovima iz tih razloga nisu objavljeni, posljedični stvarni koeficijenti objavljeni su u cijelosti. Konačno, indijske domaće prodajne cijene izražene su u rasponima. Razlog je tome činjenica da je, za razliku od podataka o troškovima koji se koriste za određivanje koeficijenata, na temelju indijskih cijena utvrđena osnovna razina uobičajene vrijednosti. Stoga je bilo opravdano omogućiti pristup kineskom proizvođaču izvozniku radi provjere tih podataka.

- (79) Četvrto, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 30., vrste proizvoda za vojnu i nuklearnu uporabu bile su dijelom opsega proizvoda i nije bilo osnove za ponovno utvrđivanje opsega proizvoda. Svojstva proizvoda odražavala su se u strukturi PCN-a, čime je osigurana primjerena usporedba među vrstama proizvoda, iz razloga objašnjenih u uvodnim izjavama 60. i 66. Nije bilo dokaza bilo kakvih stvarnih poremećaja. Također nije bilo naznaka da bi bilo kakav navodni poremećaj bio dovoljan za promjenu ukupnog nalaza da se dumping nastavio tijekom razdoblja ispitnog postupka revizije. Stoga su tvrdnje o vrstama proizvoda za vojnu i nuklearnu uporabu bile odbijene.
- (80) Peto, u kontekstu primjedbi, koeficijenti upotrijebljeni za vanjski promjer i razred čelika revidirani su i izmijenjeni. Revidirani su koeficijenti otkriveni, jednako kao i nastale izmjene pojedinačnih dampinških marži. Iako je izmjenama snižena dampinška marža jednog kineskog proizvođača izvoznika, te izmjene nisu bile dovoljne za promjenu ukupnog nalaza da se dumping nastavio tijekom RIPR-a. Nasuprot tome, alternativni koeficijenti koje je dostavio kineski proizvođač izvoznik nisu prihvaćeni jer su se temeljili na standardnim cjenicima proizvođača iz Unije, iz razdoblja izvan razdoblja ispitnog postupka revizije. Stvarni podaci pojedinačnih društava iz razdoblja ispitnog postupka revizije činili su pouzdaniji temelj za određivanje uobičajene vrijednosti. Zahtjevi za prilagodbu koeficijenata za metodu proizvodnje, vrstu sirovine i povezanu nabavu bili su neutemeljeni i neodređeni jer ni jedan od elemenata koje je istaknuo kineski proizvođač izvoznik nije imao utjecaja na određivanje koeficijenata, stoga su ti zahtjevi odbačeni.
- (81) Šesto, navedene prilagodbe nisu bile potkrijepljene i nije bilo naznaka da su dovoljno značajne da se njima poništi nalaz o dumpingu. Opća razina cijena indijskog izvoza u Uniju nije bila relevantna, s obzirom na to da se određivanje uobičajene vrijednosti temeljilo na domaćim cijenama, a ne izvoznim cijenama; u svakom slučaju, usporedba PCN-ova bila je točnija od usporedbe prosječnih cijena zbog širokog raspona vrsta proizvoda i znatnih razlika u njihovoj cijeni, koje se možda ne odražavaju u prosječnim cijenama. Stoga su te tvrdnje odbačene.
- (82) U vrlo kasnoj fazi ispitnog postupka kineski je proizvođač izvoznik zatražio drugo saslušanje sa službenikom za saslušanje, tvrdeći da su njegova prava na obranu povrijeđena jer smatra da mu nije dostatno objašnjena metodologija koju je Komisija primijenila za utvrđivanje dumpinga, konkretno u pogledu utvrđivanja koeficijenata i njihove primjene za utvrđivanje uobičajene vrijednosti. Zatražio je i da tom sastanku prisustvuju druge zainteresirane strane, tj. proizvođači iz Unije, proizvođač iz analogne zemlje iz Indije i proizvođači iz SAD-a koji surađuju. Međutim, ni jedna od tih zainteresiranih strana nije prihvatila poziv.
- (83) Nakon rasprave službenik za saslušanje iznio je određene preporuke Komisiji kako bi se dodatno objasnila primijenjena metodologija i dopunile dodatne objave i objašnjenja iz ranije faze postupka. Slijedom toga, Komisija je iznijela dodatnu objavu ograničenu na točke koje je službenik za saslušanje utvrdio kao eventualno ometanje prava na obranu te je pozvala proizvođača izvoznika da dostavi primjedbe o tim točkama. Sadržaj te dodatne objave naveden je u uvodnim izjavama 53., 77., 78. i 80. Prilagodba izvršena nakon primjedbe proizvođača izvoznika rezultirala je, nadalje, nižom prosječnom dampinškom maržom kineskih proizvođača izvoznika: dampinška je marža smanjena u rasponu od [25 % do 35 %], kako je navedeno u uvodnoj izjavi 61., što je nešto manje od raspona od [30 % do 40 %] inicijalno izračunanog u fazi konačne objave. Točna razina dampinške marže nije utjecala na proizvođače izvoznike, s obzirom na to da razina mjera nije bila obuhvaćena revizijom zbog predstojećeg isteka mjera, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 195.
- (84) Komisija je kineskim proizvođačima izvoznicima omogućila dovoljno vremena da iznesu primjedbe na dodatne elemente koji su im objavljeni.
- (85) Međutim, jedan se kineski proizvođač izvoznik u svojem podnesku nije ograničio na davanje primjedbi o pitanjima koja je iznio službenik za saslušanje, a za koja je Komisija pružila dodatna objašnjenja. Umjesto toga, ponovno je doveo u pitanje metodologiju koju je Komisija primijenila te osporio objašnjenja već pružena

u ranijoj fazi postupka, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 59. do 83. Nadalje, u petak, 26. siječnja 2018. kasno poslijepodne, prije roka za podnošenje primjedbi u ponedjeljak, 29. siječnja 2018., iznio je niz novih pitanja i zahtjeva koji nisu bili prethodno postavljeni tijekom postupka ili pred službenikom za saslušanje, tvrdeći da bi izostanak odgovora na ta pitanja i njihova objava povrijedili njegova prava na obranu.

- (86) U odgovoru Komisija je najprije podsjetila na to da zbog pravnih i postupovnih koraka i rokova za zaključivanje revizije ispitnog postupka nije mogla prihvatiti daljnje argumente, zahtjeve i pitanja dostavljena u kasnijoj fazi postupka jer bi se time ugrozio pravovremeni završetak ispitnog postupka, posebno u okolnostima kada su strane imale dovoljno prostora i vremena da ranije dostave primjedbe. To posebno vrijedi u ovom predmetu, u kojem je metodologija podrobno objašnjena tijekom nekoliko saslušanja i u brojnim dokumentima za objavu zainteresiranim stranama. Zbog toga je Komisija u svojim pojašnjenjima nakon saslušanja od kineskog proizvođača izvoznika izričito zatražila da svoje primjedbe ograniči na konkretna pitanja u vezi s kojima je tvrdio da su prekršena njegova prava na obranu pred službenikom za saslušanje, na temelju čega je primio dodatna pojašnjenja. Kineski proizvođač izvoznik nije dokazao po čemu bi njegova prava na obranu bila povrijeđena, niti je obrazložio kako bi postavljena pitanja mogla utjecati na ukupne nalaze ispitnog postupka.
- (87) Osim što je osporio metodologiju za određivanje uobičajene vrijednosti, kineski proizvođač izvoznik nastavio je tvrditi da je njegova dampinška marža uvećana u usporedbi s cijevima za vojnu i nuklearnu uporabu i cijevima za uobičajenu uporabu. Međutim, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 79., nije izvršena ni jedna takva usporedba i nije utvrđena uobičajena vrijednost za te posebne vrste proizvoda.
- (88) Nadalje, proizvođač izvoznik prvi je put u toj kasnoj fazi postupka tražio prilagodbu za primjerenu usporedbu cijena, temeljeći je na tvrdnji da je njegova produktivnost 2,5 puta veća od produktivnosti indijskog analognog proizvođača. Istaknuo je i profitnu maržu indijskog proizvođača i zatražio da se određivanje uobičajene vrijednosti prilagodi naniže, tvrdeći da je domaća prodaja u Indiji tijekom RIPR-a profitabilnija od ciljne dobiti utvrđene za industriju Unije u izvornom ispitnom postupku. Na temelju obiju tvrdnji prilagodba uobičajene vrijednosti na nižu vrijednost iznosila je 28 %, što je uzrokovalo navodnu negativnu dampinšku maržu.
- (89) Prva je tvrdnja iznesena u fazi u kojoj provjera nije više bila moguća. U svakom slučaju, čak i da je prva tvrdnja bila iznesena u ranijoj fazi postupka, nije bila potkrijepljena dokazima te stoga nije ispunjavala zahtjeve utvrđene u članku 6. stavku 8. osnovne uredbe. Drugi je zahtjev bio neosnovan, s obzirom na to da se uobičajena vrijednost temeljila na stvarnim domaćim prodajnim cijenama proizvođača iz analogne zemlje, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 48. do 51., a ne na temelju troškova i prihoda. Profitabilnost domaće prodaje proizvođača iz analogne zemlje uzeta je u obzir prilikom utvrđivanja da je domaća prodaja izvršena u uobičajenom tijeku trgovine, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 50. Nasuprot tome, ciljna dobit industrije Unije odražava dobit koja se mogla ostvariti u izostanku dampinškog uvoza. Time domaća profitabilnost i ciljna dobit industrije Unije nisu usporedivi. Obje se tvrdnje stoga odbacuju. Kao posljedica odbijanja prilagodbe od 28 %, ni alternativni izračun dampaing kineskog proizvođača izvoznika, čak i da je prihvaćen, ne bi izmijenio nalaz da se dampaing nastavio tijekom RIPR-a.
- (90) Na saslušanju od 5. veljače 2018. isti je kineski proizvođač izvoznik više puta uputio na presudu Prizivnog tijela WTO-a u vezi s uvozom elemenata za pričvršćivanje iz Kine (predmet DS397). Tvrdio je da je na temelju te presude Komisija trebala pripočiti sve troškove, cijene i uobičajene vrijednosti svake vrste proizvoda indijskog proizvođača iz analogne zemlje, proizvođača iz SAD-a koji surađuju i industrije Unije, kao i da su mu u protivnom povrijeđena prava na obranu.
- (91) Međutim, Komisija je napomenula da je presudom naložena objava metodologije određivanja uobičajene vrijednosti samo za vrste proizvoda koje izvozi kineski proizvođač, osiguravajući time punu pokrivenost izvoza. Nasuprot tome, presudom se ne podrazumijeva da bi povjerljivi podaci gospodarskih subjekata o cjelokupnim aktivnostima svih stranaka trebali postati dostupni proizvođaču izvozniku. Ta je tvrdnja stoga odbačena.

- (92) Na saslušanju od 5. veljače 2018. isti je kineski proizvođač izvoznik nastavio tvrditi da su i revidirani koeficijenti koji je utvrdila Komisija bili pogrešni. Oporio je revidirane koeficijente razreda čelika i koeficijente najmanjeg promjera. Tvrdio je da su se koeficijenti utvrđeni na temelju podataka američkog proizvođača izvoznika trebali temeljiti na standardnim troškovima. Dostavio je alternativni izračun dampainga uporabom alternativnih koeficijenata, koji upućuju na negativni dampaing zbog prilagodbe od 28 % objašnjene u uvodnim izjavama 88. i 89.
- (93) Komisija je i dalje odbijala alternativne koeficijente jer su se temeljili na standardnim cjenicima iz različitog razdoblja od onoga tijekom RIPR-a, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 80. Komisija je potvrdila da bi u antidampinškim ispitnim postupcima trebalo upotrebljavati stvarne troškove, tj. standardne troškove prilagođene s obzirom na količinu i razlike u cijeni. Nadalje, revidirani koeficijenti uglavnom su bili u skladu s alternativnim koeficijentima koje je dostavio kineski proizvođač izvoznik. U svakom slučaju, pojedinačni alternativni koeficijenti, čak i da su prihvaćeni, ne bi izmijenili nalaz da se dampaing nastavio tijekom RIPR-a.

3.2. Vjerojatnost nastavka dampaing iz NRK-a

- (94) Slijedom nalaza o postojanju dampaing u razdoblju ispitnog postupka revizije Komisija je ispitala vjerojatnost nastavka dampaing u slučaju ukidanja mjera. Analizirani su sljedeći dodatni elementi: proizvodni kapacitet i rezervni kapacitet u NRK-u, ponašanje proizvođača iz NRK-a pri određivanju cijene za druga tržišta i privlačnost tržišta Unije.

3.2.1. Proizvodni kapacitet i rezervni kapacitet u NRK-u

- (95) Stopa iskorištenosti kapaciteta dvaju kineskih proizvođača u uzorku utvrđena je u rasponu [od 40 % do 60 %]. Rezervni kapacitet dvaju proizvođača u uzorku bio je u rasponu [od 40 000 do 50 000 tona]. To je jednako [30 % do 50 %] potrošnje u Uniji. Nadalje, postojali su planovi za izgradnju dodatnih kapaciteta.
- (96) Podnositelj zahtjeva procijenio je da je ukupan kapacitet svih proizvođača u NRK-u iznosio više od 1 milijun tona. Na temelju stope iskorištenosti kapaciteta proizvođača u uzorku procijenjeno je da je ukupan rezervni kapacitet u NRK-u iznosio približno 500 000 tona, što je više od četverostruke potrošnje u Uniji. Čak i kada bi stopa iskorištenosti kapaciteta drugih proizvođača izvoznika bile veće od stopa proizvođača u uzorku, ukupan bi kineski rezervni kapacitet i dalje bio znatan i veći od ukupne potrošnje u Uniji.
- (97) Na temelju kineske domaće proizvodnje, uvoza i izvoza podnositelj zahtjeva procijenio je da ukupna domaća potrošnja u NRK-u iznosi 310 000 tona. Budući da je rezervni kapacitet odgovarao više od 150 % procijenjene kineske domaće potrošnje, nije se smatralo vjerojatnim da bi se domaća potrošnja u NRK-u mogla povećati za 150 % i apsorbirati velik rezervni kapacitet.
- (98) Stoga je zaključeno da postoji vrlo znatan rezervni kapacitet koji bi se, barem djelomično, mogao usmjeriti na tržište Unije u slučaju isteka mjera protiv NRK-a.

3.2.2. Ponašanje NRK-a u pogledu određivanja cijene za druga tržišta

- (99) Antidampinške mjere na uvoz predmetnog proizvoda iz NRK-a bile su na snazi u Euroazijskoj ekonomskoj uniji (Bjelarus, Kazahstan i Rusija) i Ukrajini. Te su mjere pokazale da dampaing prakse kineske industrije u cjelini postoje i na drugim tržištima kad je riječ o predmetnom proizvodu.
- (100) Nadalje, utvrđeno je da se kineski izvoz u sve treće zemlje općenito odvijao po nižim cijenama nego izvoz u Uniju. Prema statističkim podacima o kineskom izvozu prosječne kineske izvozne cijene za treće zemlje bile su 23 % niže nego cijene izvoza u Uniju.
- (101) Komisija je zaključila da bi u slučaju ukidanja trenutačnih mjera kineski proizvođači izvoznici vjerojatno preusmjerili svoj izvoz prema Uniji po dampaing cijenama.

3.2.3. Privlačnost tržišta Unije

- (102) Tržište Unije iznosilo je više od 100 000 tona i procijenjeno je da je ono drugo najveće tržište u svijetu nakon kineskoga i da je veće od tržišta SAD-a. Stoga je tržište Unije zbog svoje veličine već bilo privlačno tržište za kineske izvoznike.
- (103) Drugo, utvrđeno je da su prosječne kineske izvozne cijene za tržište Unije bile znatno više od prosječnih kineskih izvoznih cijena za druga tržišta, što dodatno potvrđuje privlačnost tržišta Unije. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 100., kineske izvozne cijene za treće zemlje bile su 23 % niže nego izvozne cijene za Uniju.
- (104) Treće, antidampinške mjere na snazi na drugim tržištima kao što su Rusija i Ukrajina ograničile su raspon tržišta dostupnih za kineski izvoz. Stoga je vjerojatno da bi u slučaju istjecanja mjera kineski izvoz ponovno bio usmjeren na tržište Unije i vjerojatno bi dosegnuo tržišni udio bliži udjelu od 18 %, koji je imao prije primjene mjera.
- (105) Zaključno, Komisija je utvrdila da bi tržište Unije vjerojatno bilo vrlo privlačno odredište za kineski izvoz kada bi se mjere ukinule.

3.3. Zaključak o vjerojatnosti nastavka doppinga

- (106) Ispitni postupak pokazao je da je kineski uvoz nastavio ulaziti na tržište Unije po dampinškim cijenama u razdoblju ispitnog postupka revizije. Njime je utvrđeno i da je rezervni kapacitet u NRK-u bio vrlo znatan u usporedbi s potrošnjom Unije u razdoblju ispitnog postupka revizije. Vjerojatno je da bi se u slučaju isteka mjera taj rezervni kapacitet barem djelomično usmjerio na tržište Unije.
- (107) Uz to, druga su tržišta uspostavila antidampinške mjere primjenjive na uvoz predmetnog proizvoda iz NRK-a, a kineske izvozne cijene na druga tržišta bile su niže od cijena za tržište Unije. Takvo ponašanje kineskog izvoza u pogledu određivanja cijena za tržišta trećih zemalja upućuje na vjerojatnost nastavka doppinga na tržištu Unije dopusti li se istek mjera.
- (108) Konačno, privlačnost tržišta Unije u pogledu veličine i cijena te činjenica da su druga tržišta i dalje zatvorena zbog antidampinških mjera upućivale su na to da je vjerojatno da bi kineski izvoz bio preusmjeren na tržište Unije dopusti li se istek mjera.
- (109) S obzirom na sve navedeno Komisija je zaključila da postoji velika vjerojatnost da bi ukidanje antidampinških mjera rezultiralo znatnim dampinškim uvozom iz NRK-a u Uniju.

4. STANJE NA TRŽIŠTU UNIJE

4.1. Definicija industrije Unije i proizvodnje u Uniji

- (110) Istovjetni su proizvod u razdoblju ispitnog postupka revizije proizvodila 23 poznata proizvođača u Uniji, a neki od njih bili su međusobno povezani. Oni čine industriju Unije u smislu članka 4. stavka 1. osnovne uredbe.
- (111) Na temelju podataka koje je naveo podnositelj zahtjeva utvrđeno je da je ukupna proizvodnja Unije u razdoblju ispitnog postupka revizije iznosila oko 117 000 tona.
- (112) Društva u uzorku iz ispitnog postupka čine 54 % proizvodnje Unije i 55 % prodaje Unije. Podaci iz uzorka smatraju se reprezentativnima za stanje industrije Unije.

4.2. Potrošnja u Uniji

- (113) Komisija je potrošnju u Uniji utvrdila na temelju i. obujma prodaje industrije Unije na tržištu Unije koji se temeljio na podacima koje je dostavio podnositelj zahtjeva i ii. uvoza iz trećih zemalja koji se temeljio na Eurostatovoj bazi podataka. Podaci iz te baze podataka bili su najtočniji jer su osim uvoza u uobičajenom režimu obuhvaćali uvoz u režimu unutarnje proizvodnje.
- (114) Potrošnja u Uniji razvijala se kako slijedi:

Tablica 1.

Potrošnja u Uniji (u metričkim tonama)

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Ukupna potrošnja u Uniji	108 152	116 718	111 324	104 677
Indeks (2013. = 100)	100	108	103	97

Izvor: Odgovori na upitnik, podaci podnositelja zahtjeva i Eurostatova baza podataka.

- (115) Iako se potrošnja u Uniji 2014. povećala za 8 %, od 2014. do razdoblja ispitnog postupka revizije smanjila se za 11 %. Taj je pad u najvećoj mjeri uzrokovalo smanjenje ulaganja u industriju nafte i plina, koja je jedna od glavnih korisničkih industrija.

4.3. Uvoz iz predmetne zemlje

4.3.1. Obujam i tržišni udio uvoza iz predmetne zemlje

- (116) Komisija je utvrdila obujam uvoza na temelju informacija iz Eurostatove baze podataka (deseteroznamenakasta razina). No iz raščlambe zemalja podrijetla uvoza iz Eurostatove baze podataka bilo je jasno da neke uključene zemlje nisu bile proizvođači bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika. Stoga podaci o uvozu iz tih zemalja nisu upotrijebljeni u ovom ispitnom postupku jer se očito ne odnose na predmetni proizvod. Relevantne pojedinosti stavljene su na raspolaganje za pregled svim zainteresiranim stranama u otvorenom spisu. Podatke o NRK-u, Indiji, Ukrajini i drugim zemljama u kojima se proizvode bešavne cijevi od nehrđajućeg čelika nije bilo potrebno ispravljati.
- (117) Tržišni udio uvoza utvrđen je i na temelju ispravljenih Eurostatovih podataka.
- (118) Uvoz u Uniju iz NRK-a razvijao se kako slijedi:

Tablica 2.

Obujam uvoza (u tonama) i tržišni udio

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Obujam ukupnog uvoza iz NRK-a (u tonama)	2 437	1 804	1 951	2 317
Indeks (2013. = 100)	100	74	80	95
Tržišni udjel	2,3 %	1,5 %	1,8 %	2,2 %
Obujam uvoza iz NRK-a osim unutarnje proizvodnje	1 173	1 120	1 014	820

	2013.	2014.	2015.	RIPR
<i>Indeks (2013. = 100)</i>	100	95	86	70
Tržišni udjel	1,1 %	1 %	0,9 %	0,8 %

Izvor: Odgovori na upitnik, podaci podnositelja zahtjeva i Eurostatova baza podataka.

- (119) U razmatranom razdoblju obujam uvoza iz NRK-a bio je nizak. Tržišni udio ukupnog uvoza iz NRK-a iznosio je oko 2 % u čitavom razmatranom razdoblju. Taj je tržišni udio iznosio oko 1 % u čitavom razmatranom razdoblju ako se u obzir ne uzme unutarnja proizvodnja. Obujmi uvezeni u okviru režima unutarnje proizvodnje ponovno su izvezeni kao gotovi proizvodi kao što su izmjenjivači topline.
- (120) Razina uvoza tako je niska od uvođenja izvornih mjera 2011. te se stoga može pretpostaviti da je to posljedica antidampinških mjera na snazi.

4.3.2. Cijene proizvoda uvezenih iz predmetne zemlje i sniženje cijena

- (121) Uvodno treba napomenuti da je moguće da prosječne cijene za predmetni proizvod nisu reprezentativne po vrsti proizvoda zbog njihova širokog raspona i znatnih međusobnih razlika u cijenama. No ipak su navedene u nastavku.

Tablica 3.

Prosječne cijene uvoza iz NRK-a

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Prosječna cijena uvoza iz NRK-a (EUR/tona)	5,288	6,911	6,604	4,615
<i>Indeks</i>	100	131	125	87
Uobičajeni režim (EUR/tona)	5,711	6,146	6,442	5,420
<i>Indeks</i>	100	108	113	95
Režim unutarnje proizvodnje (EUR/tona)	4,895	8,162	6,780	4,174
<i>Indeks</i>	100	167	138	85

Izvor: Baza podataka TARIC.

- (122) Prosječne su se cijene iz NRK-a u razmatranom razdoblju smanjile za 13 %.
- (123) Proizvođači izvoznici koji surađuju činili su 56 % uvoza iz Kine i njihov je tržišni udio u razdoblju ispitnog postupka revizije iznosio oko 1 %.
- (124) Komisija je procijenila sniženje cijena tijekom razdoblja ispitnog postupka revizije usporedbom ponderiranih prosječnih prodajnih cijena po vrsti proizvoda triju proizvođača iz Unije u uzorku koje su naplaćene nepovezanim kupcima na tržištu Unije, prilagođenih na razinu franko tvornica, i odgovarajuće ponderirane prosječne cijene na razini cijene CIF na granici Unije po vrsti uvoznih proizvoda proizvođača u uzorku za prvog nezavisnog kupca na tržištu Unije, uz odgovarajuće prilagodbe za troškove nastale nakon uvoza. Usporedba cijena izvršena je za svaku vrstu proizvoda za transakcije nakon potrebnog usklađivanja i odbijanja rabata i popusta. Rezultat usporedbe izražen je kao postotak prometa proizvođača iz Unije u razdoblju ispitnog postupka revizije.

- (125) Jedan kineski proizvođač izvoznik tvrdio je da bi usporedba cijena mogla biti narušena jer su pri usporedbi sa standardnim kineskim proizvodima prodajom Unije obuhvaćeni visokokvalitetni proizvodi za nuklearnu i vojnu uporabu. Kritizirao je strukturu vrste proizvoda, navodeći da ne odražava primjereno takve razlike. No zahvaljujući sustavu kojim se u obzir uzimaju vrste proizvoda osiguralo se da se takve posebne vrste proizvoda koje proizvodi industrija Unije ne uspoređuju s vrstama proizvoda koje uvoze kineski proizvođači izvoznici. To je zbog toga što bi tim posebnim proizvodima koje proizvodi industrija Unije bio dodijeljen različit kôd u polju koje se odnosi na razred čelika.
- (126) Na temelju prethodno navedene metodologije uvozom su se cijene industrije Unije snizile za prosječno 44 %. Čak i kad se uračunaju antidampinške mjere (što nije slučaj kad je riječ o uvozu u okviru režima unutarnje proizvodnje), prosječnom su se cijenom tih kineskih uvoza cijene industrije Unije snizile za 32 %.
- (127) Jedan kineski proizvođač izvoznik tvrdio je da je jedna od njegovih prodajnih transakcija neispravno određena kao transakcija u okviru unutarnje proizvodnje. Budući da je ta navedena transakcija (jedna od ukupno više od 100 transakcija) činila manje od 3 % njegova obujma prodaje u Uniju, nije imala znatan utjecaj na marže navedene u prethodnoj uvodnoj izjavi 126.

4.3.3. Uvoz iz trećih zemalja

- (128) U sljedećoj tablici prikazan je razvoj uvoza u Uniju iz ostalih trećih zemalja tijekom razmatranog razdoblja u odnosu na obujam i tržišni udio te prosječnu cijenu tog uvoza. Navod o korisnosti prosječnih cijena iz uvodne izjave 121. primjenjiv je i ovdje.

Tablica 4.

Uvoz iz trećih zemalja

Zemlja		2013.	2014.	2015.	RIPR
Indija	Obujam u tonama	13 531	17 230	18 911	19 845
	<i>Indeks</i>	100	127	140	147
	Tržišni udjel	12,5 %	14,8 %	17,0 %	19,0 %
	Prosječna cijena (EUR/tona)	5,315	4,790	5,217	4,519
	<i>Indeks</i>	100	90	98	85
Ukrajini	Obujam u tonama	10 170	12 535	12 201	11 870
	<i>Indeks</i>	100	123	120	117
	Tržišni udjel	9,4 %	10,7 %	11,0 %	11,3 %
	Prosječna cijena (EUR/tona)	7,276	6,984	6,706	6,069
	<i>Indeks</i>	100	96	92	83
Republika Koreja	Obujam u tonama	3 731	3 526	3 481	3 166
	<i>Indeks</i>	100	95	93	85
	Tržišni udjel	3,4 %	3 %	3,1 %	3 %

Zemlja		2013.	2014.	2015.	RIPR
	Prosječna cijena (EUR/tona)	6,614	6,124	6,537	6,599
	<i>Indeks</i>	100	93	99	100
SAD	Obujam u tonama	3 062	4 647	3 280	3 113
	<i>Indeks</i>	100	152	107	102
	Tržišni udjel	2,8 %	4 %	2,9 %	3 %
	Prosječna cijena (EUR/tona)	15,442	12,181	14,801	15,503
	<i>Indeks</i>	100	79	96	100
Japan	Obujam u tonama	3 605	4 980	4 602	3 052
	<i>Indeks</i>	100	138	128	85
	Tržišni udjel	3,3 %	4,3 %	4,1 %	2,9 %
	Prosječna cijena (EUR/tona)	7,762	5,477	6,359	8,021
	<i>Indeks</i>	100	71	82	103
Ostale treće zemlje	Obujam u tonama	7 267	10 257	8 740	4 019
	<i>Indeks</i>	100	141	120	55
	Tržišni udjel	6,7 %	8,8 %	7,9 %	3,8 %
	Prosječna cijena (EUR/tona)	6,614	6,124	6,537	6,599
	<i>Indeks</i>	100	93	99	100
Ukupno iz svih trećih zemalja osim predmetne zemlje	Obujam u tonama	41 366	53 175	51 215	45 065
	<i>Indeks</i>	100	129	124	109
	Tržišni udjel	38,2 %	45,6 %	46,0 %	43,1 %
	Prosječna cijena (EUR/tona)	7,434	6,616	6,570	6,454
	<i>Indeks</i>	100	89	88	87

Izvor: Baza podataka TARIC.

- (129) Tržišni udio uvoza iz trećih zemalja osim predmetne zemlje dosegao je 43,1 % ukupne potrošnje u Uniji u razdoblju ispitnog postupka revizije. Najveći tržišni udio ima uvoz iz Indije (19 % ukupne potrošnje u Uniji). Ostali znatni uvoz u razdoblju ispitnog postupka revizije dolazio je iz Ukrajine (11,3 % tržišnog udjela).

- (130) Prosječne cijene po kojima je taj uvoz dolazio na tržište Unije bile su relativno niske u usporedbi s prosječnim cijenama industrije Unije. Prosječna jedinična prodajna cijena uvoza iz Indije bila je osobito niska i iznosila je 4 519 EUR po toni u razdoblju ispitnog postupka revizije.
- (131) Dva kineska proizvođača izvoznika navela su primjedbu da je prosječna uvozna cijena indijskih proizvođača bila niža od kineskih uvoznih cijena. Kako je objašnjeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 121., iznadprosječne cijene ne moraju nužno činiti pravednu ili smislenu osnovu za usporedbe cijena. Komisijina analiza kineskog uvoza u pogledu snižavanja cijena (iz uvodne izjave 126.) provedena je za svaku vrstu proizvoda. Nije bilo dostupnih podataka po vrstama proizvoda za ispitni postupak u pogledu indijskog uvoza u Uniju.

4.4. Gospodarsko stanje industrije Unije

4.4.1. Općenito

- (132) U skladu s člankom 3. stavkom 5. osnovne uredbe ispitivanje utjecaja dampinškog uvoza na industriju Unije uključivalo je procjenu svih gospodarskih pokazatelja koji su utjecali na stanje industrije Unije tijekom razmatranog razdoblja.
- (133) Za analizu štete Komisija je razlikovala makroekonomske i mikroekonomske pokazatelje štete. Komisija je ocijenila makroekonomske pokazatelje na temelju podataka koje je dostavila ESTA. Podaci se odnose na sve poznate proizvođače Unije. Komisija je ocijenila mikroekonomske pokazatelje na temelju provjerenih podataka iz odgovora na upitnik koje su dostavili proizvođači iz Unije u uzorku. Obje skupine podataka smatraju se reprezentivnima za gospodarsko stanje industrije Unije.
- (134) Makroekonomski su pokazatelji sljedeći: proizvodnja, proizvodni kapacitet, iskorištenost kapaciteta, obujam prodaje, tržišni udio, rast, zalihe, zaposlenost, produktivnost, visina dampinške marže i oporavak od prethodnog dampinga.
- (135) Mikroekonomski su pokazatelji sljedeći: prosječne jedinične cijene, jedinični trošak, troškovi rada, profitabilnost, novčani tok, ulaganja, povrat ulaganja i sposobnost prikupljanja kapitala.

4.4.2. Makroekonomski pokazatelji

4.4.2.1. Proizvodnja, proizvodni kapacitet i iskorištenost kapaciteta

- (136) Ukupna proizvodnja u Uniji, proizvodni kapacitet i iskorištenost kapaciteta tijekom razmatranog razdoblja razvijali su se kako slijedi:

Tablica 5.

Proizvodnja, proizvodni kapacitet i iskorištenost kapaciteta

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Količina proizvodnje (u tonama)	146 346	164 008	132 541	117 034
<i>Indeks</i>	100	112	91	80
Proizvodni kapacitet (u tonama)	242 821	249 029	247 420	248 575
<i>Indeks</i>	100	103	102	102
Iskorištenost kapaciteta	60 %	66 %	54 %	47 %
<i>Indeks</i>	100	109	89	78

Izvor: Odgovor na upitnik ESTA-e kojim su obuhvaćeni svi proizvođači iz Unije.

- (137) Obujam proizvodnje smanjio se za 20 % u razmatranom razdoblju, a najveći se pad dogodio 2015.
- (138) Proizvodni se kapacitet u razdoblju ispitnog postupka revizije blago povećao, za 2 %, u razmatranom razdoblju. Do tog je povećanja došlo zbog ulaganja u postrojenja i opremu koja su rezultirala malim poboljšanjima učinkovitosti.
- (139) Iskorištenost kapaciteta smanjila se u razmatranom razdoblju. Smanjenje iskorištenosti kapaciteta za 22 % odražava povećanje obujma proizvodnje u razmatranom razdoblju.

4.4.2.2 Obujam prodaje i tržišni udio

- (140) Obujam prodaje i tržišni udio industrije Unije u razmatranom razdoblju razvijali su se kako slijedi:

Tablica 6.

Obujam prodaje i tržišni udio

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Obujam prodaje na tržištu Unije (u tonama)	64 349	61 739	58 157	57 295
<i>Indeks</i>	100	96	90	89
Tržišni udjel (%)	59,5	52,9	52,2	54,7
<i>Indeks</i>	100	89	88	92
Obujam izvoza (u tonama)	63 641	78 164	53 884	49 691
<i>Indeks</i>	100	123	85	78

Izvor: Odgovor na upitnik ESTA-e kojim su obuhvaćeni svi proizvođači iz Unije.

- (141) Obujam prodaje na tržištu Unije smanjio se na 57 295 tona u razdoblju ispitnog postupka revizije, što je smanjenje od 11 % u razmatranom razdoblju. Tržišni udio industrije Unije smanjio se za 8 % u istom razdoblju, dok je obujam izvoza industrije Unije pao za 22 %.

4.4.2.3. Rast

- (142) Kao što prikazuje prethodna tablica 6., rast industrije Unije nije zabilježen i njezin se tržišni udio čak i smanjio u razmatranom razdoblju.

4.4.2.4. Zaposlenost i produktivnost

- (143) Zaposlenost i produktivnost tijekom razmatranog razdoblja razvijale su se kako slijedi:

Tablica 7.

Zaposlenost i produktivnost

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Broj zaposlenika	4 825	4 859	4 451	4 462
<i>Indeks</i>	100	101	92	92
Produktivnost (u tonama po zaposleniku)	30	34	30	26
<i>Indeks</i>	100	111	98	86

Izvor: Odgovor na upitnik ESTA-e kojim su obuhvaćeni svi proizvođači iz Unije.

- (144) Broj zaposlenika smanjio se za 8 % u razmatranom razdoblju. Produktivnost radne snage proizvođača iz Unije, izmjerena kao proizvodnja (u tonama) po zaposlenoj osobi godišnje, smanjena je za 14 % u razmatranom razdoblju.

4.4.2.5. Zalihe

- (145) Razine zaliha proizvođača iz Unije u uzorku tijekom razmatranog razdoblja razvijale su se kako slijedi:

Tablica 8.

Zalihe

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Završne zalihe (u tonama)	8 065	8 906	8 294	6 470
<i>Indeks</i>	100	110	103	80
Završne zalihe kao postotak proizvodnje	5,5 %	5,4 %	6,3 %	5,5 %
<i>Indeks</i>	100	99	114	100

Izvor: Odgovor na upitnik ESTA-e kojim su obuhvaćeni svi proizvođači iz Unije.

- (146) Završne zalihe smanjile su se za 20 % u razdoblju ispitnog postupka revizije u usporedbi s 2013. Kada se usporede s razinom proizvodnje, završne zalihe ostale su stabilne u tom razdoblju.

4.4.2.6. Visina dampinške marže i oporavak od prethodnog dampainga

- (147) Kako je objašnjeno u prethodnom odjeljku 3., damping se nastavio u razdoblju ispitnog postupka revizije. Znatno damping koji su primjenjivali kineski proizvođači negativno je utjecao na rezultate industrije Unije jer su se tim cijenama znatno snizile prodajne cijene industrije Unije.
- (148) No u razmatranom je razdoblju obujam dampinškog uvoza iz NRK-a bio znatno niži nego u razdoblju početnog ispitnog postupka. Na temelju toga može se zaključiti da je i utjecaj visine dampinške marže na industriju Unije bio manje izražen.

4.4.3. Mikroekonomski pokazatelji

4.4.3.1. Cijene i čimbenici koji utječu na cijene

- (149) Ponderirane prosječne jedinične prodajne cijene proizvođača iz Unije u uzorku nepovezanim kupcima u Uniji tijekom razmatranog razdoblja razvijale su se kako slijedi:

Tablica 9.

Prodajne cijene u Uniji

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Prosječne prodajne cijene prema nepovezanim kupcima (EUR/tona)	9,601	9,013	9,256	8,668
<i>Indeks</i>	100	94	96	90
Jedinični trošak proizvodnje (EUR/tona)	9,065	8,155	9,106	8,425
<i>Indeks</i>	100	90	100	93

Izvor: Podaci proizvođača iz Unije u uzorku.

- (150) U razmatranom razdoblju prodajne cijene u Uniji snizile su se za 10 %. Jedinični trošak proizvodnje smanjio se za 7 % zbog smanjenja cijena sirovina, posebno cijene nikla. Povećanje jediničnih cijena u 2015. može se objasniti padom obujma proizvodnje i prodaje u toj godini (prethodne tablice 5. i 6.).
- (151) Valja navesti da prethodno navedene prosječne cijene i prosječni jedinični troškovi uključuju veći broj visokokvalitetnih proizvoda koji se prodaju nekim industrijama i koji se ne natječu s kineskim uvozom. Stoga se ti proizvodi nisu uzimali u obzir u usporedbama cijena uvoza i prodaje industrije Unije na tržištu Unije (vidjeti uvodnu izjavu 124.).

4.4.3.2. Troškovi rada

- (152) Prosječni troškovi rada proizvođača iz Unije u uzorku tijekom razmatranog razdoblja razvijali su se kako slijedi:

Tablica 10.

Prosječni troškovi rada po zaposleniku

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Prosječne nadnice po zaposleniku (EUR)	63,156	64,353	64,117	61,394
<i>Indeks</i>	100	102	102	97

Izvor: Podaci proizvođača iz Unije u uzorku.

- (153) Prosječni troškovi rada po zaposleniku bili su relativno stabilni u razmatranom razdoblju. Od 2013. do razdoblja ispitnog postupka revizije prosječni troškovi rada po zaposleniku smanjili su se za 3 %.

4.4.3.3. Profitabilnost, novčani tok, ulaganja, povrat ulaganja i sposobnost prikupljanja kapitala

- (154) Komisija je utvrdila profitabilnost proizvođača iz Unije u uzorku iskazivanjem neto dobiti prije oporezivanja od prodaje istovjetnog proizvoda nepovezanim kupcima u Uniji kao postotak prometa od te prodaje. Neto novčani tok sposobnost je proizvođača iz Unije da samostalno financiraju svoje aktivnosti. Povrat ulaganja označava dobit izraženu kao postotak neto knjigovodstvene vrijednosti ulaganja.
- (155) Profitabilnost, novčani tok, ulaganja i povrat ulaganja proizvođača iz Unije u uzorku tijekom razmatranog razdoblja razvijali su se kako slijedi:

Tablica 11.

Profitabilnost, novčani tok, ulaganja i povrat ulaganja

	2013.	2014.	2015.	RIPR
Profitabilnost prodaje u Uniji nepovezanim kupcima (% prodajnog prometa)	5,6 %	6,8 %	0,8 %	0,3 %
<i>Indeks</i>	100	123	14	5
Novčani tok (EUR) (<i>indeks 2013. = 100</i>)	100	73	60	38
Ulaganja (EUR) (<i>indeks 2013. = 100</i>)	100	76	99	102
Povrat ulaganja	35,9 %	35,6 %	6,8 %	3,0 %
<i>Indeks</i>	100	99	19	8

Izvor: Podaci proizvođača iz Unije u uzorku.

- (156) U razmatranom je razdoblju došlo do pada dobiti industrije Unije. Industrija je 2014. zabilježila povećanje od 23 % u usporedbi s 2013. Od 2014. do 2015. dobit se smanjila za 88 %, a u razdoblju ispitnog postupka revizije industrija je jedva dosegla prag isplativosti, pri čemu se dobit dodatno smanjila na 0,3 %.
- (157) Neto novčani tok i povrat ulaganja pokazivali su slična kretanja profitabilnosti.
- (158) Ulaganja društava u uzorku održavala su se na stabilnim razinama u razmatranom razdoblju. Ulaganjima se uglavnom namjeravala poboljšati učinkovitost postojećih proizvodnih linija te poboljšati zdravlje, sigurnost i zaštitu okoliša.

4.5. Zaključak o šteti

- (159) Na početku razmatranog razdoblja određeni gospodarski pokazatelji primjenjivi na industriju Unije ukazali su na pozitivnu situaciju i jasne znakove oporavka od štete utvrđene u početnom ispitnom postupku. Točnije, industrija Unije premašila je ciljane razine dobiti 2013. i 2014. Industrija Unije uspjela je i znatno poboljšati svoje razine proizvodnje i iskorištenosti kapaciteta, kao i obujam izvozne prodaje.
- (160) No od 2015. došlo je do izraženog pogoršanja većine gospodarskih pokazatelja. Naime, došlo je do naglog pada razina profitabilnosti industrije Unije (na 0,3 % u razdoblju ispitnog postupka revizije) i znatnog smanjenja razina proizvodnje i iskorištenosti kapaciteta, kao i jediničnih prodajnih cijena i zaposlenosti. Kretanja gotovo svih gospodarskih pokazatelja općenito su se pogoršala u razmatranom razdoblju.
- (161) Negativna kretanja mogu se objasniti kumulativnim učinkom niza čimbenika koji su skupno djelujući dodatno pogoršali stanje industrije Unije, koja je još uvijek bila u osjetljivoj situaciji: kontinuirano prisustvo kineskog dampinškog uvoza, iako u ograničenom obujmu u usporedbi s početnim ispitnim postupkom, na razinama koje znatno snižavaju cijene proizvođača iz Unije; znatan pad ulaganja u industriju nafte i plina diljem svijeta, koja je najveće tržište za predmetni proizvod i porast uvoza iz trećih zemalja po niskim cijenama (većinom iz Indije, ali i iz Ukrajine), što je uzrokovalo velik pritisak na cijene i obujam industrije Unije.
- (162) Nakon objave dva su kineska proizvođača izvoznika tvrdila da je trebalo navesti više pojedinosti o trima uzročnim čimbenicima spomenutima u uvodnoj izjavi 161. No ti su čimbenici primjereno objašnjeni i nijedna zainteresirana strana nije navela da je neki drugi čimbenik imao znatnu ulogu. Stoga je u pogledu cjelovitosti Komisija bila zadovoljna primjerenišću svoje analize.
- (163) Zaključak da je uvoz iz Kine imao značajan učinak na stanje industrije Unije u skladu s člankom 3. stavkom 6. osnovne uredbe doista proizlazi iz znatnih razina snižavanja cijena, kako je navedeno u prethodnom odjeljku 4.3.2. Tvrdnja da je tržišni udio kineskog uvoza dosegnuo samo 1 %, koju je nakon objave naveo jedan proizvođač izvoznik, netočna je jer pri utvrđivanju kineskog tržišnog udjela treba uzeti u obzir prodaju u Uniji u okviru režima unutarnje proizvodnje. To je zato što je uvoz u okviru režima unutarnje proizvodnje dio potrošnje proizvoda iz postupka revizije i natječe se s drugom prodajom na tržištu Unije, uključujući prodaju industrije Unije. U prethodnoj uvodnoj izjavi 115. dodatno se objašnjava da je u razmatranom razdoblju došlo do pada potrošnje od 3 % i da je taj pad u najvećoj mjeri rezultat pada ulaganja u industriju nafte i plina, koja je najvažnija industrija korisnika predmetnog proizvoda, počevši od 2015. Slabu potražnju iz tog korisničkog sektora u zadnjem dijelu razmatranog razdoblja potvrdila je ESTA u neosporenom podnesku stavljenom na raspolaganje svim zainteresiranim stranama. Stoga je taj čimbenik, koji je izazvao pad potrošnje, imao utjecaj i na stanje industrije Unije u zadnjem dijelu razmatranog razdoblja. Konačno, o povećanjima uvoza iz Indije i drugih trećih zemalja detaljno se govori u prethodnom poglavlju 4.3.3., a u tablici 4. navedeni su puni podaci o opsegu povećanja, kretanjima cijena i povećanjima tržišnog udjela. Iako prosječne indijske uvozne cijene ukazuju na to da taj uvoz snižava cijene industrije Unije, taj se zaključak ne može donijeti sa sigurnošću jer bi za valjane usporedbe cijena trebalo upotrebljavati preciznije podatke i isto tako uzeti u obzir relevantna buduća kretanja (vidjeti uvodne izjave od 176. do 180.). U svakom slučaju, Komisija napominje da prema članku 11. stavku 2. osnovne uredbe nije nužno provesti odvojenu analizu uzročnosti kao uvjet za produljenje pristojbi u slučaju

vjerojatnosti ponavljanja dampinga i nastavka štete koja je utvrđena ovom Uredbom. Na temelju svih tih elemenata ne može se zaključiti da je uvoz iz Indije ili ostalih trećih zemalja jedini čimbenik koji nanosi štetu industriji Unije u razdoblju ispitnog postupka revizije. Postojanje i važnost tih triju čimbenika proizlazi iz procjene informacija iz spisa koji je stavljen na raspolaganje svim zainteresiranim stranama. Stoga se odbija tvrdnja o nedovoljnoj objavi uzročnosti.

- (164) Komisija je stoga zaključila da je industrija Unije ostvarila korist od izvornih mjera jer je u čitavom razmatranom razdoblju došlo do određenih poboljšanja (posebno 2013. i 2014.) u usporedbi sa situacijom utvrđenom u razdoblju početnog ispitnog postupka (2010.). No oporavak je industrije Unije spor i ona je i dalje u nestabilnoj i osjetljivoj situaciji koju uzrokuju prethodno navedeni čimbenici. Sukladno navedenome, utvrđeno je da je industrija Unije u razdoblju ispitnog postupka revizije pretrpjela materijalnu štetu u smislu članka 3. stavka 5. osnovne uredbe.

5. VJEROJATNOST NASTAVKA ŠTETE U SLUČAJU UKIDANJA MJERA

- (165) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 164., u okviru ispitnog postupka zaključeno je da je industrija Unije pretrpjela štetu. Stoga je Komisija ocijenila vjerojatnost nastavka štete koju uzrokuje kineski dampinški uvoz dopusti li se istek mjera protiv NRK-a u skladu s člankom 11. stavkom 2. osnovne uredbe.
- (166) Komisija je u tom pogledu analizirala sljedeće elemente: rezervni kapacitet u NRK-u, privlačnost tržišta Unije, vjerojatne razine cijena kineskog uvoza ako se antidampinške mjere ukinu i njihov utjecaj na industriju Unije.

5.1. Rezervni kapaciteti u NRK-u i privlačnost tržišta Unije

- (167) Komisija je utvrdila da se u razdoblju ispitnog postupka revizije kineski uvoz na tržište Unije odvijao po dampinškim cijenama, čime su znatno snižene cijene proizvođača Unije. Komisija je u skladu s time (u prethodnoj uvodnoj izjavi 109.) zaključila da postoji vjerojatnost nastavka dampinga u slučaju da se dopusti istek mjera.
- (168) Komisija je u uvodnim izjavama od 95. do 98. potvrdila da u NRK-u postoje veliki rezervni kapaciteti, za koje se procjenjuje da su veći od četverostruke ukupne potrošnje na tržištu Unije. U tom je pogledu ispitnim postupkom utvrđeno (vidjeti uvodnu izjavu 102.) i da je tržište bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika u Uniji najveće tržište na svijetu po razinama potrošnje nakon tržišta NRK-a.
- (169) Osim toga, ispitnim je postupkom otkriveno da kineski proizvođači izvoznici izvoze svoje proizvode po dampinškim cijenama i na druga tržišta. Zbog toga je nekoliko zemalja uvelo antidampinške mjere primjenjive na kineske proizvođače izvoznike i time ograničilo raspon tržišta dostupnih za kineski izvoz.
- (170) Stoga je Komisija zaključila da bi se barem dio velikog rezervnog kapaciteta dostupnog u NRK-u vjerojatno preusmjerio na tržište Unije ako bi se dopustio istek mjera.

5.2. Učinak predviđenog obujma uvoza i učinci na cijene u slučaju ukidanja mjera

- (171) Na temelju elemenata opisanih u odjeljku 5.1. ispitnim je postupkom potvrđeno da bi u slučaju izostanka antidampinških mjera kineski proizvođači izvoznici u velikoj mjeri bili potaknuti na znatno povećanje obujma uvoza na tržište Unije. Komisija je utvrdila i da postoji velika vjerojatnost nastavka dampinga u slučaju da se dopusti istek mjera (prethodne uvodne izjave od 106. do 109.).
- (172) Kako bi dobila pokazatelj razina cijena kineskog uvoza u slučaju izostanka mjera, Komisija je ocijenila sljedeće elemente: i. usporedbu cijena kineskog uvoza u Uniju bez antidampinške pristojbe (tj. uvoza u okviru postupka unutarnje proizvodnje) i cijena industrije Unije u razdoblju ispitnog postupka revizije i ii. ponašanje kineskih proizvođača izvoznika pri određivanju cijena za tržišta trećih zemalja (koje nisu uvele antidampinške mjere).

- (173) Te usporedbe cijena pokazale su da su cijene kineskog uvoza na tržište Unije bez primjene antidampinške pristojbe prosječno 44 % niže od cijena industrije Unije. Uz to, analizom ponašanja kineskih proizvođača u pogledu izvoza utvrđeno je da se kineski izvoz na tržišta trećih zemalja općenito odvijao pri blago nižim cijenama nego izvoz u Uniju. Stoga je Komisija potvrdila da kineski proizvođači izvoznici sustavno primjenjuju vrlo niske cijene pri izvozu na sva tržišta.
- (174) Kao rezultat prethodno navedenih elemenata, vrlo je vjerojatno da bi kineski dampinški uvoz ulazio na tržište Unije u znatnom obujmu i po cijenama kojima bi se znatno snižavale cijene proizvođača iz Unije. To bi imalo negativan učinak na industriju Unije jer bi se takvim znatnim dodatnim obujmom uvoza smanjile prodajne cijene koje industrija Unije može postići, obujam prodaje i iskorištenost kapaciteta industrije Unije, što bi uzrokovalo povećanje njezinih proizvodnih troškova. Stoga bi očekivano povećanje dampinškog uvoza po niskim cijenama uzrokovalo dodatno i znatno pogoršanje financijskih rezultata industrije Unije, a posebno njezine profitabilnosti.
- (175) Jedan kineski proizvođač izvoznik izrazio je sumnju u to da bi kineski uvoz predmetnog proizvoda ponovno ušao na tržište Unije u velikim količinama i tako povećao štetu za industriju Unije s obzirom na trenutačno prisustvo velikih količina indijskog uvoza. U tom je pogledu ta strana tvrdila da je indijski uvoz zamijenio kineski uvoz i da nije vjerojatno da bi kineski uvoz ponovno preuzeo taj obujam prodaje jer su indijske cijene dosljedno niže od kineskih cijena. Dok su kineske cijene na trećim tržištima bile samo *blago* niže od kineskih cijena na tržištu Unije, indijske su cijene na tržištu Unije *znatno* niže od kineskih cijena u Uniji.
- (176) U odgovoru na tu tvrdnju treba navesti nekoliko argumenata.
- (177) Prvo, ispitni je postupak u skladu sa zahtjevima članka 11. stavka 2. osnovne uredbe ograničen na ocjenjivanje postoji li vjerojatnost ponavljanja dampinga i štete zbog štetno određenih cijena kineskog uvoza predmetnog proizvoda ako se ukinu pristojbe iz ovog predmeta. Činjenica da kineski uvoz trenutačno ulazi na tržište Unije u znatno manjim količinama nego prije uvođenja mjera pokazuje da su se s pomoću pristojbi uspješno ponovno uspostavili nenarušeni uvjeti tržišnog natjecanja između kineskih izvoznika predmetnog proizvoda i industrije Unije. Iako se indijskim uvozom snižavaju cijene uvoza iz Kine, Komisija je obvezna zadržati se u okviru postojećeg ispitnog postupka. Kako pokazuje sudska praksa Općeg suda, iz članka 11. stavka 2. osnovne uredbe doista je vidljivo da Komisija samo treba potvrditi tvrdnju da postoji vjerojatnost ponavljanja ili nastavka štete izazvane dampinškim kineskim uvozom ako se dopusti istek mjera ⁽¹⁾. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 183., na temelju njezine ocjene u okviru ove Uredbe dokazano je da ta vjerojatnost postoji.
- (178) Drugo, treba podsjetiti, kako je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi 121., da bi se prosječne cijene za predmetni proizvod trebale upotrebljavati s oprezom jer postoji širok raspon cijena po toni te da bi se, kad god je to moguće, usporedbe cijena trebale izraditi za svaku vrstu proizvoda. No pri utvrđivanju vjerojatnosti nastavka štete Komisija nije uspoređivala kineske prodajne cijene i obujme s indijskim prodajnim cijenama i obujmima, nego s prodajnim obujmima i cijenama industrije Unije. Isto tako, Komisija ne tvrdi da bi kineski uvoz zamijenio uvoz iz Indije. Takav razvoj događaja ne bi sâm po sebi povećao štetu za industriju Unije. No zbog velike marže snižavanja cijena utvrđene u pogledu kineskog uvoza (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 173.) i velikih dostupnih rezervnih kapaciteta smatra se da bi se kineski uvoz znatno povećao i da bi posljedično izazvao dodatnu štetu za industriju Unije u slučaju ukidanja mjera. Taj bi uvoz stoga imao katastrofalan učinak na obujam prodaje i profitabilnost industrije Unije.
- (179) Treće, kad je riječ o usporedbi kineskih uvoznih cijena i indijskih uvoznih cijena, analiza podataka kineskih proizvođača izvoznika u uzorku jasno pokazuje da se uvoz u razmatranom razdoblju sastojao od posebnih proizvoda (kao što su precizne cijevi) ili se podaci odnose na uvoz u okviru postupaka unutarnje proizvodnje.

⁽¹⁾ Presuda od 30. travnja 2015., predmet T-432/12 VTZ i dr. protiv Vijeća, EU:T:2015:248, točka 74.

Jasno je da bi se u slučaju ukidanja mjera omogućio puno širi raspon uvoza i da bi se povećao uvoz standardnih vrsta proizvoda (onih s najvećim obujmom za industriju Unije). Obujam kineskog uvoza vjerojatno bi se povećao neovisno o tome postoji li ili ne indijska konkurencija.

- (180) Isti je kineski proizvođač izvoznik upotrijebio i podatke o prosječnim cijenama indijskog uvoza u Uniju kako bi objasnio zašto se kineskim izvoznim cijenama za treće zemlje ne potkrjepljuje nalaz o vjerojatnosti nastavka štete. Zbog primjene prosječnih cijena Komisija opet ne može prihvatiti tu analizu. Komisija je podatke o kineskom izvozu u treće zemlje upotrebljavala na temelju smislenih usporedbi prema vrsti proizvoda.
- (181) Kineski izvoznik uputio je na indijski slučaj izbjegavanja mjera naveden u uvodnoj izjavi 7. No ta se tvrdnja ponovno ne može prihvatiti jer se precizni zaključci mogu donositi samo na temelju usporedbi cijena izrađenih za svaku vrstu proizvoda. Upućivanje na prosječne uvozne cijene, čak i kada su niske, nije konstruktivno u kontekstu postojećeg ispitnog postupka revizije zbog predstojećeg isteka mjera.
- (182) Zbog svih prethodno navedenih razloga Komisija odbija tvrdnju da nije dostatno obrazložila nastavak štete.

5.3. Zaključak o vjerojatnosti nastavka štete

- (183) S obzirom na prethodno navedeno Komisija je zaključila da bi ukidanje mjera vrlo vjerojatno rezultiralo znatnim povećanjem kineskog dampinškog uvoza po cijenama kojima se snižavaju cijene industrije Unije, što bi dodatno pogoršalo štetu koju je pretrpjela industrija Unije. Posljedično bi postojao ozbiljan rizik za održivost industrije Unije.

6. INTERES UNIJE

- (184) U skladu s člankom 21. osnovne uredbe Komisija je ispitala bi li zadržavanje postojećih antidampinških mjera protiv NRK-a bilo protivno interesu Unije u cjelini. Određivanje interesa Unije temeljilo se na procjeni različitih interesa koji su uključeni, tj. interesa industrije Unije, uvoznika, veletrgovaca i korisnika. Njihovom je analizom omogućena ocjena svakog nepotrebnog negativnog učinka aktualnih antidampinških mjera na zainteresirane strane.
- (185) Sve zainteresirane strane dobile su priliku iznijeti svoje stavove u skladu s člankom 21. stavkom 2. osnovne uredbe.
- (186) Na temelju toga ispitano je postoje li uvjerljivi razlozi na temelju kojih bi se zaključilo da zadržavanje postojećih mjera nije u interesu Unije.

6.1. Interes industrije Unije

- (187) Iako je antidampinškim mjerama na snazi u velikoj mjeri spriječen ulaz dampinškog uvoza na tržište Unije, industrija Unije i dalje se nalazi u nestabilnoj i osjetljivoj situaciji, što je potvrđeno negativnim kretanjima nekih od sigurnih pokazatelja štete.
- (188) Ako se dopusti istek mjera, vjerojatno je da bi zbog vjerojatnog priljeva znatnog obujma dampinškog uvoza iz predmetne zemlje industrija Unije pretrpjela dodatnu štetu. Taj bi priljev vjerojatno prouzročio, među ostalim, gubitak tržišnog udjela, smanjenje prodajne cijene, smanjenje iskorištenosti kapaciteta i općenito ozbiljno pogoršanje financijskog stanja industrije Unije.
- (189) Komisija je stoga zaključila da je zadržavanje antidampinških mjera protiv NRK-a u interesu industrije Unije.

6.2. Interes nepovezanih uvoznika i korisnika

- (190) U početnom ispitnom postupku utvrđeno je da uvođenje mjera vjerojatno ne bi imalo ozbiljan negativan učinak na stanje uvoznika i korisnika u Uniji. Šest uvoznika (od kojih su četiri i korisnici predmetnog proizvoda) sudjelovalo je u ovom ispitnom postupku podnošenjem odgovora na upitnik i samo je jedan od njih izrazio protivljenje mjerama.
- (191) Ispitni postupak pokazao je da se većina uvoza odvijala u okviru postupaka unutarnje proizvodnje (prema kojima se nije plaćala antidampinška pristojba). Ti su izvoznici često imali i velike poslovne segmente koji nisu uključivali predmetni proizvod. Nadalje, ti su uvoznici pojasnili da imaju brojne druge izvore opskrbe predmetnim proizvodom. Uz to, provjerom troškova korisnika utvrđeno je da je predmetni proizvod (prosječno) činio manje od 10 % ukupnih troškova proizvodnje gotovih proizvoda.
- (192) Na temelju prethodne uvodne izjave potvrđeno je da mjere nemaju znatan štetni učinak na uvoznike i korisnike te je Komisija stoga zaključila da nastavak primjene mjera ne bi imao negativan učinak na uvoznike i korisnike iz Unije u znatnoj mjeri.
- (193) Jedna zainteresirana strana zamijenila je velik dio svoje nabave iz uvoza prešavši s kineskih na indijske proizvođače izvoznike i tvrdila da industrija Unije nije imala koristi od mjera. No u skladu s odjeljkom 4.5., kada se u obzir uzme ukupna situacija u industriji Unije, dokazano je da je ona imala koristi od mjera jer nije došlo do uvoza velikih količina iz NRK-a.

6.3. Zaključak o interesu Unije

- (194) Na temelju prethodno navedenoga Komisija je zaključila da ne postoje uvjerljivi razlozi u pogledu interesa Unije protiv zadržavanja trenutanih antidampinških mjera na uvoz predmetnog proizvoda podrijetlom iz Narodne Republike Kine.

7. KONAČNE ANTIDAMPINŠKE MJERE

- (195) S obzirom na zaključke u pogledu vjerojatnosti nastavka dampainga i štete u skladu s člankom 11. stavkom 2. osnovne uredbe slijedi da bi trebalo zadržati antidampinške mjere koje se primjenjuju na uvoz određenih bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz NRK-a uvedene Provedbenom uredbom br. 1331/2011.
- (196) Uzimajući u obzir nedavnu sudsku praksu Suda (¹), primjereno je predvidjeti stopu zatezne kamate koja će se platiti u slučaju povrata konačnih pristojba jer se u relevantnim odredbama na snazi u pogledu carinskih pristojba ne predviđa ta kamatna stopa i jer bi primjena nacionalnih pravila dovela do neopravdanih narušavanja među gospodarskim subjektima, ovisno o tome koja je država članica odabrana za carinjenje.
- (197) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 15. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/1036,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Uvodi se konačna antidampinška pristojba na uvoz bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika (osim takvih cijevi s montiranim priborom prikladnih za vođenje plinova ili tekućina za upotrebu u civilnom zrakoplovstvu), trenutano razvrstanih u oznake KN 7304 11 00, 7304 22 00, 7304 24 00, ex 7304 41 00, 7304 49 10, ex 7304 49 93, ex 7304 49 95, ex 7304 49 99 i ex 7304 90 00 (oznake TARIC 7304 41 00 90, 7304 49 93 90, 7304 49 95 90, 7304 49 99 90 i 7304 90 00 91), podrijetlom iz Narodne Republike Kine.

(¹) Presuda *Wortmann*, C-365/15, EU:C:2017:19, t. od 35. do 39.

2. Stopa konačne antidampinške pristojbe koja se primjenjuje na neto cijenu franko granica Unije, neocarinjeno, za proizvode opisane u stavku 1. koje proizvode društva navedena u nastavku, jest sljedeća:

Društvo/društva	Stopa konačne antidampinške pristojbe	Dodatna oznaka TARIC
Changshu Walsin Specialty Steel, Co. Ltd, Haiyu	71,9 %	B120
Shanghai Jinchang Stainless Steel Tube Manufacturing, Co. Ltd, Situan	48,3 %	B118
Wenzhou Jiangnan Steel Pipe Manufacturing, Co. Ltd, Yongzhong	48,6 %	B119
Društva navedena u Prilogu I.	56,9 %	
Sva ostala društva	71,9 %	B999

3. Ako nije drukčije navedeno, primjenjuju se one odredbe povezane s carinskim pristojbama koje su na snazi. Zatezne kamate koje se plaćaju u slučaju povrata kojim se ostvaruje pravo na zateznu kamatu jest stopa koju primjenjuje Europska središnja banka za svoje glavne operacije refinanciranja, objavljena u seriji C *Službenog lista Europske unije*, koja je na snazi prvog kalendarskog dana u mjesecu dospijeca plaćanja, uvećana za jedan postotni bod.

4. Ako neki novi proizvođač izvoznik iz Narodne Republike Kine Komisiji dostavi dostatne dokaze: (a) da u Uniju nije izvezio proizvod opisan u stavku 1. u razdoblju od 1. srpnja 2009. do 30. lipnja 2010. (razdoblje početnog ispitnog postupka), (b) da nije povezan ni s jednim izvoznikom ili proizvođačem iz Narodne Republike Kine na kojega se primjenjuje antidampinške mjere uvedene ovom Uredbom, (c) da je doista u Uniju izvezio predmetni proizvod ili da je preuzeo neopozivu ugovornu obvezu izvoza znatne količine tih proizvoda u Uniju nakon završetka razdoblja početnog ispitnog postupka, Komisija može izmijeniti Prilog I. dodavanjem novog proizvođača izvoznika na popis društava koja surađuju i nisu uključena u uzorak početnog ispitnog postupka te na koja se stoga primjenjuje ponderirana prosječna stopa pristojbe koja ne premašuje 56,9 %.

5. Primjena pojedinačnih stopa antidampinških pristojba utvrđenih za društva navedena u stavku 2. uvjetovana je podnošenjem carinskim tijelima država članica valjanog trgovačkog računa na kojem se nalazi datirana izjava koju je potpisao službenik tijela koje je izdalo račun, uz navođenje njegova imena i prezimena te funkcije, formulirana kako slijedi: „Ja, niže potpisani, potvrđujem da je (obujam) bešavnih cijevi od nehrđajućeg čelika iz ovog računa koji se prodaje za izvoz u Europsku uniju proizvelo društvo (naziv društva i adresa) (dodatna oznaka TARIC) u (predmetna zemlja). Potvrđujem da su informacije u ovom računu cjelovite i točne.” Ako se ne predoči takav račun, primjenjuje se stopa pristojbe koja se primjenjuje na „sva ostala trgovačka društva”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG I.

PROIZVOĐAČI IZVOZNICI IZ NRK-a KOJI SURADUJU, A NISU ODABRANI U UZORAK U POČETNOM ISPITNOM POSTUPKU

Naziv	Dodatna oznaka TARIC
Baofeng Steel Group, Co. Ltd., Lishui,	B 236
Changzhou City Lianyi Special Stainless Steel Tube, Co. Ltd., Changzhou,	B 237
Huadi Steel Group, Co. Ltd., Wenzhou,	B 238
Huzhou Fengtai Stainless Steel Pipes, Co. Ltd., Huzhou,	B 239
Huzhou Gaolin Stainless Steel Tube Manufacture, Co. Ltd., Huzhou,	B 240
Huzhou Zhongli Stainless Steel Pipe, Co. Ltd., Huzhou,	B 241
Jiangsu Wujin Stainless Steel Pipe Group, Co. Ltd., Beijing,	B 242
Jiangyin Huachang Stainless Steel Pipe, Co. Ltd., Jiangyin	B 243
Lixue Group, Co. Ltd., Ruian,	B 244
Shanghai Crystal Palace Pipe, Co. Ltd., Shanghai,	B 245
Shanghai Baoluo Stainless Steel Tube, Co. Ltd., Shanghai,	B 246
Shanghai Shangshang Stainless Steel Pipe, Co. Ltd., Shanghai,	B 247
Shanghai Tianbao Stainless Steel, Co. Ltd., Shanghai,	B 248
Shanghai Tianyang Steel Tube, Co. Ltd., Shanghai,	B 249
Wenzhou Xindeda Stainless Steel Material, Co. Ltd., Wenzhou,	B 250
Wenzhou Baorui Steel, Co. Ltd., Wenzhou,	B 251
Zhejiang Conform Stainless Steel Tube, Co. Ltd., Jixing,	B 252
Zhejiang Easter Steel Pipe, Co. Ltd., Jiaxing,	B 253
Zhejiang Five - Star Steel Tube Manufacturing, Co. Ltd., Wenzhou,	B 254
Zhejiang Guobang Steel, Co. Ltd., Lishui,	B 255
Zhejiang Hengyuan Steel, Co. Ltd., Lishui,	B 256
Zhejiang Jiashang Stainless Steel, Co. Ltd., Jiaxing City,	B 257
Zhejiang Jinxin Stainless Steel Manufacture, Co. Ltd., Xiping Town,	B 258
Zhejiang Jiuli Hi-Tech Metals, Co. Ltd., Huzhou,	B 259
Zhejiang Kanglong Steel, Co. Ltd., Lishui,	B 260
Zhejiang Qiangli Stainless Steel Manufacture, Co. Ltd., Xiping Town,	B 261
Zhejiang Tianbao Industrial, Co. Ltd., Wenzhou,	B 262
Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd., Lishui,	B 263
Zhejiang Yida Special Steel, Co. Ltd., Xiping Town.	B 264

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2018/331

od 5. ožujka 2018.

o provedbi Odluke (ZVSP) 2016/849 o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 31. stavak 2.,

uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2016/849 od 27. svibnja 2016. o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje i o stavljanju izvan snage Odluke 2013/183/ZVSP ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 33. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 27. svibnja 2016. donijelo Odluku (ZVSP) 2016/849.
- (2) Odbor Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda („VSUN”), osnovan na temelju Rezolucije VSUN-a 1718 (2006), izmijenio je 15. veljače 2018. uvrštenje na popis pojedinca koji podliježe mjerama ograničavanja.
- (3) Prilog I. Odluci (ZVSP) 2016/849 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog I. Odluci (ZVSP) 2016/849 mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
N. DIMOV

⁽¹⁾ SL L 141, 28.5.2016., str. 79.

PRILOG

U Prilogu I. Odluci (ZVSP) 2016/849 unos 52. pod naslovom „A. Osobe” zamjenjuje se sljedećim:

„52.	Ri Su Yong	Datum rođenja: 25.6.1968. Državljanstvo: DNRK Putovnica br.: 654310175 Adresa: nije dostupno Spol: muški Radio kao predstavnik društva Korea Ryonbong General Corporation na Kubi	2.6.2017.	Službenik društva Korea Ryonbong General Corporation, specijaliziran za kupnju robe za obrambenu industriju DNRK-a i potporu Pjongjangu u prodaji robe povezane s vojskom. Svojim nabavama također vjerojatno podupire program kemijskog oružja DNRK-a.”
------	------------	--	-----------	--

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2018/332**od 5. ožujka 2018.****o provedbi Odluke 2013/798/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Srednjoafričke Republike**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 31. stavak 2.,

uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2013/798/ZVSP od 23. prosinca 2013. o mjerama ograničavanja protiv Srednjoafričke Republike ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 2.c,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 23. prosinca 2013. donijelo Odluku 2013/798/ZVSP.
- (2) Odbor Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, osnovan na temelju Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2127 (2013), ažurirao je 16. veljače 2018. informacije koje se odnose na jednu osobu koja podliježe mjerama ograničavanja.
- (3) Prilog Odluci 2013/798/ZVSP trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog Odluci 2013/798/ZVSP mijenja se kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

*Članak 2.*Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
N. DIMOV

⁽¹⁾ SL L 352, 24.12.2013., str. 51.

PRILOG

U Prilogu Odluci 2013/798/ZVSP, pod naslovom „A. Osobe”, unos u vezi s dolje navedenom osobom zamjenjuje se sljedećim unosom:

„1. **François Yangouvonda BOZIZÉ (također poznat kao: (a) Bozize Yangouvonda; (b) Samuel Peter Mudde (rođen 16. prosinca 1948. u Izu, Južni Sudan))**

Funkcija: (a) bivši šef države Srednjoafričke Republike; (b) profesor

Datum rođenja: (a) 14. listopada 1946.; (b) 16. prosinca 1948.

Mjesto rođenja: (a) Mouila, Gabon; (b) Izo, Južni Sudan

Državljanstvo: (a) Srednjoafrička Republika; (b) Južni Sudan

Br. putovnice: D00002264, izdana 11. lipnja 2013. (izdalo Ministarstvo vanjskih poslova u Jubi, Južnom Sudanu. Vrijedi do 11. lipnja 2017. Diplomatska putovnica izdana na ime Samuel Peter Mudde)

Nacionalni identifikacijski br.: M4800002143743 (osobni broj u putovnici)

Adresa: Uganda.

Datum uvrštenja na popis UN-a: 9. svibnja 2014.

Ostale informacije: ime majke je Martine Kofio. Poveznica na internetske stranice s posebnim objavama Interpola i Vijeća sigurnosti UN-a: <https://www.interpol.int/en/notice/search/un/5802796>

Informacije iz sažetka razloga za uvrštavanje na popis Odbora za sankcije:

Bozize je uvršten na popis 9. svibnja 2014. na temelju stavka 36. Rezolucije 2134 (2014) zbog „sudjelovanja u ili pružanja potpore radnjama kojima se podrivaju mir, stabilnost ili sigurnost SAR-a”.

Dodatne informacije

Bozize je zajedno sa svojim pristašama potaknuo napad na Bangui 5. prosinca 2013. Od tada je nastavio pokušavati provoditi operacije destabiliziranja kako bi se održale napetosti u glavnom gradu SAR-a. Bozize je navodno osnovao paravojnu skupinu anti-Balaka prije nego što je pobjegao iz SAR-a 24. ožujka 2013. Bozize je u priopćenju pozvao svoje paravojne snage da nastave sa zločinima protiv sadašnjeg režima i islamista. Bozize je navodno pružao financijsku i materijalnu potporu pripadnicima paravojnih snaga koji rade na destabiliziranju tranzicije koja je u tijeku i na vraćanju Bozizea na vlast. Većina pripadnika anti-Balake pripadnici su srednjoafričkih oružanih snaga koji su se nakon državnog udara raspšili po ruralnim područjima te ih je Bozize potom reorganizirao. Bozize i njegovi pristaše imaju kontrolu nad više od polovice jedinica anti-Balake.

Snage odane Bozizeu naoružane su jurišnim puškama, minobacačima i raketnim bacačima te sve više sudjeluju u napadima odmazde na muslimansko stanovništvo SAR-a. Stanje u SAR-u ubrzano se pogoršalo nakon napada snaga paravojne skupine anti-Balaka u Banguiju 5. prosinca 2013. u kojem je smrtno stradalo više od 700 osoba.”

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2018/333**od 5. ožujka 2018.****o izmjeni Odluke 2014/119/ZVSP o mjerama ograničavanja usmjerenima protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 5. ožujka 2014. donijelo Odluku 2014/119/ZVSP ⁽¹⁾.
- (2) Na temelju preispitivanja te odluke primjenu mjera ograničavanja trebalo bi produljiti do 6. ožujka 2019., unose za dvije osobe trebalo bi izbrisati, a obrazloženja za tri osobe trebalo bi ažurirati.
- (3) Odluku 2014/119/ZVSP trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2014/119/ZVSP mijenja se kako slijedi:

1. U članku 5. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:
„Ova Odluka primjenjuje se do 6. ožujka 2019.“.
2. Prilog se mijenja kako je navedeno u Prilogu ovoj Odluci.

*Članak 2.*Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
N. DIMOV

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2014/119/ZVSP od 5. ožujka 2014. o mjerama ograničavanja protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini (SL L 66, 6.3.2014., str. 26.)

PRILOG

I. Unosi za sljedeće osobe brišu se s popisa navedenog u Prilogu Odluci 2014/119/ZVSP:

4. Olena Leonidivna Lukash

10. Serhii Petrovych Kliuiev

II. Unosi za sljedeće osobe iz Priloga Odluci 2014/119/ZVSP zamjenjuju se sljedećim unosima:

	Ime	Identifikacijski podaci	Obrazloženje	Datum uvrštenja na popis
7.	Oleksandr Viktorovych Yanukovych (Олександр Вікторович Янукович)	rođen 10. srpnja 1973., u Yenakiievu (Donetsk oblast), sin bivšeg predsjednika, poduzetnik	Osoba koja podliježe kaznenom postupku koji provode ukrajinske vlasti zbog zlorabotrebje javnih sredstava ili imovine i zbog toga što je sudjelovao u tom činu.	6.3.2014.
11.	Mykola Yanovych Azarov (Микола Янович Азаров), Nikolai Yanovich Azarov (Николай Янович Азаров)	rođen 17. prosinca 1947. u Kalugi (Rusija), predsjednik vlade Ukrajine do siječnja 2014.	Osoba koja podliježe kaznenom postupku koji provode ukrajinske vlasti zbog zlorabotrebje javnih sredstava ili imovine i zbog toga što je sudjelovao u tom činu.	6.3.2014.
12.	Serhiy Vitalyovych Kurchenko (Сергій Віталійович Курченко)	rođen 21. rujna 1985. u Har-kivu, poduzetnik	Osoba koja podliježe kaznenom postupku koji provode ukrajinske vlasti zbog zlorabotrebje javnih sredstava ili imovine i zbog toga što je zlorabotrijebio službeni položaj radi pribavljanja nepripadajuće koristi za sebe ili treću osobu i time nanio štetu ukrajinskim javnim sredstvima ili imovini.	6.3.2014.

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2018/334

od 1. ožujka 2018.

o mjerama za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Internet i pružatelji usluga na internetu znatno pridonose inovacijama, gospodarskom rastu i otvaranju radnih mjesta u Uniji. Mnogi od tih pružatelja usluga imaju ključnu ulogu u digitalnom gospodarstvu jer povezuju poduzeća i građane te olakšavaju javnu raspravu i širenje i primanje činjenica, mišljenja i ideja. Međutim, njihove usluge u nekim slučajevima zloupotrebljavaju treće strane za nezakonite aktivnosti na internetu kao što su širenje određenih informacija o terorizmu, seksualno zlostavljanje djece, nezakonit govor mržnje ili kršenje propisa o zaštiti potrošača, što može narušiti povjerenje njihovih korisnika i štetno utjecati na njihove poslovne modele. U nekim slučajevima takve aktivnosti pružateljima usluga čak mogu donijeti i određenu korist, primjerice kada sadržaj zaštićen autorskim pravima postane dostupan bez odobrenja nositelja prava.
- (2) Prisutnost nezakonitih internetskih sadržaja ima ozbiljne negativne posljedice za korisnike, druge pogođene građane i poduzeća te za društvo u cjelini. Zbog svoje središnje uloge te tehnoloških sredstava i kapaciteta povezanih s njihovim uslugama, pružatelji internetskih usluga snose posebnu društvenu odgovornost da pomažu pri suzbijanju nezakonitih sadržaja koji se šire uporabom njihovih usluga.
- (3) Budući da je onemogućavanje pristupa nezakonitim sadržajima ili njihovo brzo uklanjanje često od ključne važnosti za sprečavanje većeg širenja i štete, ta odgovornost među ostalim podrazumijeva činjenicu da bi predmetni pružatelji usluga trebali donositi brze odluke o mogućim mjerama u odnosu na nezakonite internetske sadržaje. Odgovornost uključuje i to da bi pružatelji usluga trebali uvesti učinkovite i odgovarajuće zaštitne mjere, pogotovo kako bi zajamčili svoje savjesno i razmjerno postupanje te kako bi spriječili nenamjerno uklanjanje sadržaja koji nisu nezakoniti.
- (4) Mnogi pružatelji internetskih usluga prihvaćaju tu odgovornost i u skladu s njom djeluju. Na zajedničkoj je razini ostvaren važan napredak zahvaljujući raznim vrstama dobrovoljnih aranžmana, uključujući Internetski forum EU-a o terorističkim internetskim sadržajima, Kodeks postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu i Memorandum o razumijevanju o prodaji krivotvorene robe na internetu. Međutim, usprkos trudu i napretku nezakoniti internetski sadržaji i dalje su ozbiljan problem u Uniji.
- (5) Izražavajući zabrinutost zbog niza terorističkih napada u EU-u i širenja terorističke propagande na internetu, na sastanku Europskog vijeća održanom 22. i 23. lipnja 2017. izjavljeno je da se „očekuje od industrije ... da razvije nove tehnologije i alate za poboljšanje automatskog otkrivanja sadržaja kojima se potiče na teroristička djela te njihova uklanjanja. ...” Europski parlament u svojoj je rezoluciji od 15. lipnja 2017. potaknuo te internetske platforme da „postrože mjere za suzbijanje nezakonitog i štetnog sadržaja”. Ministri država članica na Internetskom su forumu EU-a ponovno pozvali poduzeća da proaktivnije pristupe zaštiti svojih potrošača od terorističkih sadržaja. Kada je riječ o pravima intelektualnog vlasništva, Vijeće je u svojem Zaključku od 4. prosinca 2014. o provedbi tih prava pozvalo Komisiju da razmotri uporabu raspoloživih alata kako bi se identificirali počinitelje povrede prava intelektualnog vlasništva i uloga posrednika u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva.

- (6) Komisija je 28. rujna 2017. donijela komunikaciju sa smjernicama o odgovornosti pružatelja internetskih usluga u pogledu nezakonitog sadržaja na internetu ⁽¹⁾. U toj je komunikaciji Komisija objasnila da će procijeniti jesu li potrebne dodatne mjere, među ostalim praćenjem napretka postignutog na temelju dobrovoljnih aranžmana. Ova se Preporuka temelji na toj komunikaciji i odražava njezine ciljeve, uzimajući u obzir važan napredak postignut zahvaljujući tim dobrovoljnim aranžmanima.
- (7) U ovoj se Preporuci potvrđuje da bi se u obzir trebale uzeti specifičnosti suzbijanja različitih vrsta nezakonitih internetskih sadržaja te posebni postupci koji bi mogli biti potrebni, među ostalim uvođenjem posebnih zakonodavnih mjera. Na primjer, potvrđujući potrebu za takvim posebnim zakonodavnim mjerama Komisija je 25. svibnja 2016. donijela prijedlog izmjena Direktive 2010/13/EU Europskog parlamenta i vijeća ⁽²⁾ u pogledu promjenjivog stanja na tržištu. Zatim je 14. rujna 2016. donijela i prijedlog Direktive o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu ⁽³⁾ kojim se predviđa obveza za određene pružatelje usluga da u suradnji s nositeljima prava poduzimaju mjere kako bi osigurali funkcioniranje ugovora sklopljenih s nositeljima prava o uporabi njihovih djela ili drugih sadržaja ili kako bi spriječili da u okviru njihovih usluga budu dostupna djela ili drugi sadržaji koje su nositelji prava naveli u suradnji s pružateljima usluga. Preporuka ne utječe na takve zakonodavne mjere i prijedloge.
- (8) Direktivom 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ predviđaju se izuzeća od odgovornosti koja su, uz određene uvjete, dostupna nekim pružateljima internetskih usluga, uključujući pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju („hosting”) u smislu njezina članka 14. Kako bi iskoristili to izuzeće od odgovornosti, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju dužni su trenutačno onemogućiti pristup informacijama koje pohranjuju ili ih ukloniti čim saznaju da su nezakonite i, kada je riječ o zahtjevu za naknadu štete, čim steknu saznanja o činjenicama ili okolnostima iz kojih je očito da su aktivnosti ili informacije nezakonite. Takva saznanja, među ostalim, mogu steći iz obavijesti koje im se dostavljaju. Direktiva 2000/31/EZ je time temelj za razvoj postupaka uklanjanja i onemogućavanja pristupa nezakonitim informacijama. Tom se direktivom državama članicama omogućuje i da od predmetnih pružatelja usluga zatraže da u odnosu na nezakonite sadržaje koje možda pohranjuju postupaju s povećanom pažnjom.
- (9) Države članice trebaju pri poduzimanju mjera protiv nezakonitih internetskih sadržaja poštovati načelo zemlje podrijetla utvrđeno Direktivom 2000/31/EZ. Stoga one, zbog razloga koji spadaju u okvir područja koordinacije, kako je navedeno u toj direktivi, ne mogu pružateljima s poslovnim nastanom u drugoj državi članici ograničiti slobodu pružanja usluga informacijskog društva, no moguća su odstupanja uz određene uvjete iz te direktive.
- (10) Osim toga, u nekoliko se drugih zakonskih akata Unije predviđa pravni okvir za određene posebne vrste nezakonitih sadržaja koje su prisutne i šire se internetom. Konkretno, u skladu s Direktivom 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ države članice moraju poduzeti mjere uklanjanja web-stranica koje sadržavaju ili šire dječju pornografiju te im se dopušta da blokiraju pristup takvim stranicama, što podliježe određenim zaštitnim mjerama. Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, koja se do 8. rujna 2018. mora prenijeti u nacionalno pravo, sadržava slične odredbe o internetskim sadržajima kojima se javno potiče na počinjenje kaznenog djela terorizma. Direktivom (EU) 2017/541 utvrđena su i minimalna pravila o definiciji kaznenih djela terorizma, kaznenih djela terorističkog udruživanja i kaznenih djela koja se odnose na terorističke

⁽¹⁾ COM(2017) 555 final od 28. rujna 2017.

⁽²⁾ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.). COM(2016) 287 final.

⁽³⁾ COM(2016) 593 final od 14. rujna 2016.

⁽⁴⁾ Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011., str. 1.).

⁽⁶⁾ Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).

aktivnosti. U skladu s Direktivom 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ nadležna sudska tijela mogu izdati naloge protiv posrednika čije je usluge koristila treća strana za povredu prava intelektualnog vlasništva.

- (11) Osobito su zbog toga neke države članice, osim dobrovoljnih mjera koje poduzimaju određeni pružatelji internetskih usluga, nakon donošenja Direktive 2000/31/EZ donijele pravila o mehanizmima obavješćivanja i djelovanja. Ostale države članice razmatraju donošenje takvih pravila. Cilj je tih mehanizama olakšati obavješćivanje predmetnog pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju o sadržajima koje pošiljatelj obavijesti smatra nezakonitima („obavješćivanje”), u skladu s kojima taj pružatelj usluga može odlučiti slaže li se s tom ocjenom i želi li onemogućiti pristup tim sadržajima ili ih ukloniti („djelovanje”). U tom su pogledu nacionalni propisi vrlo različiti. Zbog toga predmetni pružatelji usluga mogu podlijegati nizu pravnih zahtjeva različitog sadržaja i opsega.
- (12) U interesu unutarnjeg tržišta i učinkovitosti suzbijanja nezakonitih internetskih sadržaja te u cilju očuvanja uravnoteženog pristupa koji se nastoji zajamčiti Direktivom 2000/31/EZ, potrebno je utvrditi određena glavna načela prema kojima bi države članice i predmetni pružatelji usluga trebali usmjeravati svoje aktivnosti.
- (13) Ta bi načela trebalo utvrditi i primjenjivati uz potpuno poštovanje temeljnih prava zaštićenih pravnim poretom Unije, a posebno onih koja su zajamčena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Nezakonite internetske sadržaje trebalo bi suzbijati s pomoću odgovarajućih i strogih zaštitnih mjera kojima se osigurava zaštita različitih ugroženih temeljnih prava svih uključenih strana. Ta prava, ovisno o slučaju, uključuju slobodu izražavanja, uključujući slobodu primanja i davanja informacija, pravo na poštovanje privatnog života i pravo na zaštitu osobnih podataka te pravo na djelotvornu sudsku zaštitu korisnika predmetnih usluga. Ona mogu uključivati i slobodu poduzetništva, uključujući slobodu ugovaranja i pružanja usluga smještaja informacija na poslužitelju te prava djeteta i prava na zaštitu vlasništva, uključujući intelektualno vlasništvo, pravo na ljudsko dostojanstvo i na nediskriminaciju nekih drugih pogođenih strana. Konkretno, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi pri donošenju odluka o onemogućavanju pristupa sadržajima koje pohranjuju ili njihovu uklanjanju uzeti u obzir temeljna prava i zakonite interese svojih korisnika te središnju ulogu koju nastoje imati u javnoj raspravi te širenju i primanju podataka, mišljenja i ideja u skladu sa zakonom.
- (14) U skladu s horizontalnim pristupom na kojem se temelji izuzeće od odgovornosti iz članka 14. Direktive 2000/31/EZ ova bi se Preporuka trebala odnositi na sve vrste sadržaja koji nisu usklađeni s pravom Unije ili pravom država članica, bez obzira na točan sadržaj ili prirodu tog prava. Dovoljno je uzeti u obzir propise država članica o pružanju predmetnih usluga, a posebno propise država članica na čijem se državnom području nalazi poslovni nastan ili pružaju usluge pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju. Osim toga, pri provedbi ove Preporuke trebalo bi uzeti u obzir ozbiljnost nezakonitih sadržaja i bilo koju vrstu moguće štete koju bi oni mogli nanijeti, što može biti usko povezano s brzinom poduzimanja mjera, te što je razumno očekivati od pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, imajući prema potrebi na umu stanje razvijenosti i moguću uporabu tehnologija. U obzir treba uzeti i relevantne razlike koje bi mogle postojati među različitim vrstama nezakonitih sadržaja i mjere koje treba poduzimati za njihovo suzbijanje.
- (15) Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju imaju posebno važnu ulogu u suzbijanju nezakonitih internetskih sadržaja jer na zahtjev svojih korisnika pohranjuju informacije koje im oni dostavljaju i drugim korisnicima omogućuju pristup tim informacijama, ponekad u velikom opsegu. Stoga se ova Preporuka u prvom redu odnosi na aktivnosti i odgovornosti tih pružatelja usluga. Međutim, preporuke se prema potrebi mogu primjenjivati *mutatis mutandis* i na druge predmetne pružatelje internetskih usluga. Budući da se ovom Preporukom nastoje ukloniti rizici povezani s nezakonitim internetskim sadržajima koji utječu na korisnike u Uniji, Preporuka se odnosi na aktivnosti svih pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, bez obzira na to imaju li poslovni nastan u Uniji ili u trećoj zemlji ako svoje aktivnosti usmjeravaju prema potrošačima s boravištem u Uniji.
- (16) Mehanizmi za slanje obavijesti pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju o sadržajima koji se smatraju nezakonitima važan su alat za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja. Ti bi mehanizmi trebali svim pojedincima ili subjektima koji to žele olakšati obavješćivanje te bi stoga svim korisnicima trebali biti lako

⁽¹⁾ Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30.4.2004., str. 45.).

dostupni i jednostavni za korištenje. Međutim, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebaju i dalje biti fleksibilni, primjerice u pogledu oblika obavješćivanja ili upotrebljavane tehnologije, kako bi se postigla učinkovita rješenja i kako se ne bi stvaralo nerazmjerno opterećenje za te pružatelje.

- (17) U skladu sa sudskom praksom Suda koja se odnosi na članak 14. Direktive 2000/31/EZ obavijesti bi trebale biti dovoljno precizne i na odgovarajući način utemeljene kako bi se pružatelju usluga smještaja informacija na poslužitelju koji ih prima omogućilo da donese informiranu i savjesnu odluku o tome kako procijeniti obavijest. Stoga u najvećoj mogućoj mjeri treba zajamčiti da se ispuni taj standard. Međutim, pitanje stječu li se na temelju te obavijesti saznanja u smislu članka 14. te Direktive treba procijeniti na temelju posebnosti pojedinačnog slučaja, imajući na umu da se do tih saznanja može doći i na druge načine osim obavješćivanjem.
- (18) Kako bi pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju mogao donijeti informiranu i savjesnu odluku o tome kako reagirati na zaprimljenu obavijest, u načelu ne mora nužno imati podatke za kontakt pošiljatelja obavijesti. Uvjetovanje slanja obavijesti dostavljanjem podataka za kontakt stvorilo bi prepreke obavješćivanju. Međutim, dostavljanje podataka za kontakt potrebno je kako bi pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju mogao dostaviti povratne informacije. Stoga dostavljanje podataka za kontakt ne bi trebalo biti uvjet, već samo mogućnost za pošiljatelja obavijesti.
- (19) Kako bi se potaknula transparentnost i točnost mehanizama obavješćivanja i djelovanja te prema potrebi omogućila pravna zaštita, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi, ako imaju podatke za kontakt pošiljatelja obavijesti i/ili pružatelja sadržaja, pravovremeno i na odgovarajući način te osobe obavijestiti o mjerama poduzetima u kontekstu tih mehanizama, a posebno o odluci o onemogućavanju pristupa predmetnim sadržajima ili njihovu uklanjanju. Informacije koje se dostavljaju trebale bi biti proporcionalne obavijestima ili odgovorima na obavijesti koje su predmetne osobe poslale te bi se tako trebala omogućiti odgovarajuća i raznolika rješenja bez stvaranja prevelikog opterećenja za pružatelje.
- (20) Kako bi se zajamčila transparentnost i pravednost te izbjeglo nenamjerno uklanjanje sadržaja koji nisu nezakoniti, pružatelji sadržaja trebali bi načelno biti obaviješteni o odluci o uklanjanju sadržaja ili onemogućavanju pristupa sadržajima koji su na njihov zahtjev pohranjeni te bi im trebalo omogućiti osporavanje te odluke putem odgovora na obavijest kako bi se u danom slučaju ona mogla povući, bez obzira na to je li ta odluka donesena na temelju obavijesti ili prijave ili je donesena u skladu s proaktivnim mjerama pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju.
- (21) Međutim, s obzirom na prirodu predmetnih sadržaja, cilj takvog postupka odgovora na obavijest i dodatno opterećenje koje se stvara za pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, nije opravdano preporučiti davanje informacija o toj odluci i mogućnosti osporavanja odluke ako je očito da su predmetni sadržaji nezakoniti i da se odnose na ozbiljna kaznena djela koja obuhvaćaju napad na život ili sigurnost osoba, kao što su ona navedena u direktivama (EU) 2017/541 i 2011/93/EU. Osim toga, u nekim slučajevima, radi zaštite javnog poretka i javne sigurnosti te posebno radi sprečavanja, provođenja istraga, otkrivanja i kaznenog progona kaznenih djela, može biti opravdano te informacije ne dostaviti predmetnom pružatelju sadržaja. Stoga pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju to ne bi trebali činiti ako je radi zaštite javnog poretka i javne sigurnosti tako zatražilo nadležno tijelo. Ako to podrazumijeva ograničavanje prava na informacije o obradi osobnih podataka, trebaju se poštovati odgovarajući uvjeti iz Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (22) Mehanizmi obavješćivanja i djelovanja ne bi ni u kojem slučaju trebali utjecati na prava uključenih strana na pokretanje sudskih postupaka u skladu s mjerodavnim pravom u pogledu bilo kojeg sadržaja koji se smatra nezakonitim ili bilo koje mjere koju su u tom smislu poduzeli pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju. Mehanizmi izvansudske nagodbe za rješavanje sporova nastalih u tom smislu mogu biti važna nadopuna sudskim postupcima, osobito u slučajevima kada dovode do djelotvornih, ekonomski isplativih i brzih rješavanja takvih sporova. Stoga bi izvansudske nagodbe trebalo poticati ako ispunjavaju određene standarde, osobito kada je riječ o pravičnosti postupka, neograničenom pristupu sudu uključenih strana i izbjegavanju zlouporabe.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (23) Radi bolje procjene djelotvornosti mehanizama obavješćivanja i djelovanja i drugih aktivnosti pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju u smislu sadržaja koji se smatraju nezakonitima te da bi se zajamčila odgovornost, potrebno je osigurati transparentnost prema javnosti. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju stoga bi trebali redovito objavljivati izvješća o tim mehanizmima i ostalim aktivnostima koja bi radi stvaranja objektivne slike trebala biti dovoljno sveobuhvatna i detaljna. Trebali bi i unaprijed objasniti svoje uvjete za pružanje usluga te svoju politiku onemogućavanja pristupa svim vrstama sadržaja koje pohranjuju i njihova uklanjanja, uključujući nezakonite sadržaje.
- (24) Osim mehanizama obavješćivanja i djelovanja, proporcionalne i specifične proaktivne mjere, među ostalim u određenim slučajevima i automatizirani postupci, koje pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju dobrovoljno poduzimaju, također mogu biti važan element u suzbijanju nezakonitih internetskih sadržaja, ne dovodeći u pitanje članak 15. stavak 1. Direktive 2000/31/EZ. U pogledu tih proaktivnih mjera trebalo bi uzeti u obzir situaciju u kojoj se nalaze pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju, koji zbog veličine i razmjera poslovanja imaju samo ograničene resurse i stručna znanja, te potrebu za popratnim djelotvornim i odgovarajućim zaštitnim mjerama.
- (25) Te proaktivne mjere osobito je primjereno provoditi ako je već utvrđena nezakonitost sadržaja ili ako je vrsta sadržaja takva da nije nužna kontekstualizacija. To može ovisiti i o prirodi, razmjeru i cilju predviđenih mjera, vrsti predmetnih sadržaja, o tome jesu li sadržaji prijavila tijela za kazneni progon ili Europol te jesu li već poduzete mjere u pogledu sadržaja jer se sadržaji smatraju nezakonitima. Posebno kada je riječ o materijalima koji se odnose na seksualno zlostavljanje djece, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi poduzimati proaktivne mjere kako bi otkrili i spriječili širenje takvih materijala, što je u skladu s obvezama koje su preuzete u okviru Globalnog saveza protiv seksualnog zlostavljanja djece.
- (26) Komisija je u tom kontekstu u svojoj Komunikaciji od 28. rujna 2017. o suzbijanju nezakonitih internetskih sadržaja izrazila mišljenje da poduzimanje dobrovoljnih proaktivnih mjera ne dovodi automatski do toga da predmetni pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju gubi koristi od izuzeća od odgovornosti iz članka 14. Direktive 2000/31/EZ.
- (27) Neophodno je da sve mjere za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja podliježu djelotvornim i odgovarajućim zaštitnim mjerama kojima se osigurava savjesno i proporcionalno postupanje pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju pri utvrđivanju i provođenju njihovih politika u odnosu na sve vrste sadržaja koje pohranjuju, uključujući nezakonite sadržaje, posebno kako bi se zajamčilo da korisnici slobodno primaju i daju informacije na internetu u skladu s mjerodavnim pravom. Osim zaštitnih mjera utvrđenih mjerodavnim pravom, primjerice u pogledu zaštite osobnih podataka, trebalo bi uvesti i primjenjivati posebne zaštitne mjere, osobito nadzor i provjere koje obavlja čovjek, kad je to primjereno u odnosu na poduzimanje automatiziranih postupaka, kako bi se izbjegle nenamjerne ili pogrešne odluke.
- (28) Trebalo bi zajamčiti nesmetanu, djelotvornu i odgovarajuću suradnju nadležnih tijela i pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju u suzbijanju nezakonitih internetskih sadržaja. U toj bi se suradnji prema potrebi trebala iskoristiti pomoć Europol, primjerice u borbi protiv terorizma, seksualnog zlostavljanja, seksualnog iskorištavanja djece, dječje pornografije i mamljenja djece u seksualne svrhe. Države članice i pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi radi lakše suradnje imenovati osobe za kontakt te bi prioritet trebala biti uspostava postupaka za obradu obavijesti koje dostavljaju ta nadležna tijela uz odgovarajuću razinu povjerenja u njihovu točnost, uzimajući u obzir posebno stručno znanje i odgovornosti tih nadležnih tijela. Radi djelotvornog suzbijanja posebno ozbiljnih kaznenih djela kao što su ona navedena u direktivama (EU) 2017/541 i 2011/93/EU i koja pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju mogu uočiti pri obavljanju svojih aktivnosti, trebalo bi poticati države članice da iskoriste mogućnost iz članka 15. stavka 2. Direktive 2000/31/EZ i zakonom propišu obveze izvješćivanja, u skladu s mjerodavnim pravom, posebno s Uredbom (EU) 2016/679.
- (29) Osim nadležnih tijela, posebno stručno znanje i želju za dobrovoljnim preuzimanjem odgovornosti povezanih sa suzbijanjem nezakonitih internetskih sadržaja mogli bi imati i određeni pojedinci ili subjekti, uključujući nevladine organizacije i trgovačka udruženja. Zbog njihove dodane vrijednosti i ponekad velikog broja obavijesti trebalo bi poticati suradnju tih pouzdanih zaštitara interneta i pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju te bi, konkretno, obavijesti koje oni šalju trebalo smatrati prioritetom i imati odgovarajuću razinu povjerenja u njihovu točnost. Međutim, s obzirom na njihov posebni status ta bi suradnja trebala biti otvorena

samo za pojedince i subjekte koji poštuju vrijednosti na kojima se temelji Unija kako su utvrđene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji i koji ispunjavaju određene odgovarajuće uvjete koji bi uz to morali biti jasni, objektivni i javno dostupni.

- (30) Za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja potreban je sveobuhvatan pristup jer takvi sadržaji često vrlo lako prelaze od jednog pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju do drugog, pri čemu se iskorištavaju najslabije karike u lancu. Stoga je ključna suradnja, posebno ako se sastoji od dobrovoljnog razmjenjivanja iskustava, tehnoloških rješenja i najboljih praksi. Takva je suradnja posebno važna s pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju koji zbog veličine i razmjera poslovanja imaju samo ograničene resurse i stručna znanja.
- (31) Terorizam uključuje nezakonito i neselektivno nasilje i zastrašivanje građana. Teroristi se pri širenju terorističke propagande sve više oslanjaju na internet te se često koriste sofisticiranim metodama kako bi širenje bilo brzo i dalekosežno. Iako je ostvaren napredak, posebno u kontekstu Internetskog foruma EU-a, i dalje je neophodno brže i djelotvornije reagirati na terorističke internetske sadržaje te potpuno ispuniti obveze djelotvornog i sveobuhvatnog izvješćivanja koje su pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju koji sudjeluju na tom forumu preuzeli.
- (32) S obzirom na specifičnosti suzbijanja terorističkih sadržaja na internetu, preporuke o suzbijanju nezakonitih sadržaja općenito trebalo bi dopuniti određenim specifičnim preporukama za suzbijanje terorističkih sadržaja na internetu te tako nastaviti i konsolidirati napore poduzete u okviru Internetskog foruma EU-a.
- (33) Imajući na umu osobito ozbiljne rizike povezane s terorističkim sadržajima i svoju središnju ulogu pri širenju takvih sadržaja, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi poduzimati sve u svojoj moći da ne dopuste terorističke sadržaje i po mogućnosti spriječe njihov smještaj na poslužitelju, uz uvjet da mogu utvrđivati uvjete za pružanje usluge i zahtijevati postupanje u skladu s tim uvjetima te da postoje učinkovite i odgovarajuće zaštitne mjere i ne dovodeći u pitanje članak 14. Direktive 2000/31/EZ
- (34) Te bi mjere trebale posebno uključivati suradnju s nadležnim tijelima i Europolom u pogledu prijave koje su poseban način obavješćivanja pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, prilagođen specifičnostima suzbijanja terorističkih sadržaja. Nadležna bi tijela i Europol pri podnošenju prijave trebali moći zahtijevati da se sadržaj ukloni ili da se onemogućiti pristup sadržaju koji smatraju terorističkim, pozivanjem na relevantne propise koji su na snazi ili na uvjete predmetnog pružatelja usluge pod kojima se može dobiti usluga smještaja informacija na poslužitelju. Ti mehanizmi za podnošenje prijave trebali bi postojati usporedno s mehanizmima za slanje obavijesti, uključujući i obavijesti od pouzdanih zaštitara interneta, koji bi se mogli iskoristiti i za prijavu sadržaja koji se smatra terorističkim.
- (35) Imajući u vidu da teroristički sadržaj obično prouzroči najviše štete u prvih sat vremena od svoje objave na internetu te specifična stručna znanja i odgovornosti nadležnih tijela i Europolu, procjena prijave i, prema potrebi, postupanje po prijavi trebali bi u pravilu uslijediti u roku od sat vremena.
- (36) Te mjere za suzbijanje terorističkih sadržaja trebale bi obuhvaćati i proporcionalne i specifične proaktivne mjere, među ostalim i automatizirane postupke, radi otkrivanja, identificiranja i trenutnog onemogućavanja pristupa terorističkom sadržaju ili njegova uklanjanja te kako bi se onemogućilo ponovno pojavljivanje terorističkog sadržaja, ne dovodeći u pitanje članak 15. stavak 1. Direktive 2000/31/EZ. S tim u vezi, trebalo bi imati na umu da takve mjere trebaju biti popraćene odgovarajućim i učinkovitim zaštitnim mjerama, osobito mjerama koje su preporučene u poglavlju II. ove Preporuke.
- (37) U pokušaju suzbijanja terorističkih sadržaja na internetu najvažnija je suradnja pružatelja usluge smještaja informacija na poslužitelju i njihova suradnja s nadležnim tijelima. Konkretno, tehnološki alati s pomoću kojih je moguće automatsko otkrivanje sadržaja, kao što je baza podataka o „hashtagovima”, mogu se iskoristiti za ostvarenje cilja, a to je sprečavanje širenja terorističkih sadržaja preko različitih usluga smještaja informacija na poslužitelju. Trebalo bi poticati takvu suradnju i razvoj, primjenu i razmjenu takvih tehnoloških alata i prema potrebi se koristiti Europolovim stručnim znanjima. Takvi združeni naponi osobito su važni kao pomoć pružateljima usluge smještaja informacija na poslužitelju koji zbog veličine i razmjera poslovanja imaju ograničene resurse i stručna znanja te ne mogu učinkovito i hitno odgovoriti na prijave ni poduzimati proaktivne mjere, kako je navedeno u preporuci.

- (38) U tim združenim naporima trebalo bi sudjelovati što više pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju i svi bi oni trebali pridonijeti optimalnoj i što većoj primjeni tih alata. Trebalo bi poticati i sklapanje radnih aranžmana između relevantnih strana, prema potrebi i Europolu, jer se takvim aranžmanima može pridonijeti usklađenom i djelotvornom pristupu te omogućiti razmjena relevantnih iskustava i stručnih znanja.
- (39) Kako bi se zajamčilo temeljno pravo na zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka te slobodno kretanje osobnih podataka, obrada osobnih podataka u kontekstu mjera poduzetih radi provedbe ove Preporuke trebala bi biti potpuno usklađena s propisima o zaštiti podataka, osobito s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i trebala bi biti pod nadzorom nadležnih nadzornih tijela.
- (40) Ova Preporuka poštuje temeljna prava i načela koja su posebno navedena u Povelji. Konkretno, ovom se Preporukom želi osigurati puna primjena članaka 1., 7., 8., 10., 11., 16., 17., 21., 24. i 47. Povelje.
- (41) Komisija namjerava pažljivo pratiti sve mjere poduzete slijedom ove Preporuke. Stoga bi države članice i pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali biti spremni dostaviti Komisiji, na njezin zahtjev, sve relevantne informacije koje bi se od njih mogle zatražiti kako bi se omogućilo to praćenje. Komisija će na temelju tako dobivenih i svih drugih dostupnih informacija, uključujući izvješća na temelju različitih dobrovoljnih aranžmana ocijeniti učinke ove Preporuke i utvrditi jesu li potrebni dodatni koraci, među ostalim i prijedlog obvezujućih akata Unije. S obzirom na specifičnosti i hitnost suzbijanja terorističkih sadržaja na internetu, to praćenje i ocjenu trebalo bi provoditi na temelju detaljnih informacija i iznimno brzo, u roku od tri mjeseca od datuma objave ove Preporuke, dok je to za druge vrste nezakonitih sadržaja primjereno učiniti u roku od šest mjeseci od datuma objave,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

POGLAVLJE I.

Svrha i terminologija

1. Kad je riječ o sadržajima koje na zahtjev pružatelja usluga internetskog sadržaja pohranjuju, države članice i pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju potiču se da poduzimaju učinkovite, odgovarajuće i proporcionalne mjere radi suzbijanja nezakonitih sadržaja na internetu u skladu s načelima iz ove Preporuke i uz punu primjenu Povelje, osobito prava na slobodu izražavanja i informiranja, te drugim mjerodavnim propisima prava Unije, osobito o zaštiti osobnih podataka, tržišnom natjecanju i elektroničkoj trgovini.
2. Ova je Preporuka nastavak i konsolidacija dostignuća dobrovoljnih aranžmana koje su pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju i drugi pružatelji usluga dogovorili o različitim vrstama nezakonitog sadržaja. Kad je riječ o terorizmu, Preporuka je nastavak i konsolidacija dostignuća u okviru Internetskog foruma EU-a.
3. Ovom se Preporukom ne dovode u pitanje prava i obveze država članica da poduzimaju mjere povezane s nezakonitim sadržajima na internetu u skladu s pravom Unije, uključujući mogućnost da sudovi ili tijela uprave država članica od pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju zatraže da onemoguće pristup nezakonitom sadržaju ili ga uklone. Ovom se Preporukom ne dovodi u pitanje položaj pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju na temelju Direktive 2000/31/EZ ni mogućnost da pružatelji usluga utvrde svoje uvjete za pružanje usluga i osiguraju postupanje u skladu s tim uvjetima u skladu s pravom Unije i propisima država članica.

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

4. Za potrebe ove Preporuke upotrebljavaju se sljedeći pojmovi:
- (a) „pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju” znači pružatelj usluga informacijskog društva koje se sastoje od pohrane informacija dobivenih od primatelja usluge na njegov zahtjev, u smislu članka 14. Direktive 2000/31/EZ, bez obzira na to gdje se nalazi mjesto njegova poslovnog nastana, čije su aktivnosti usmjerene prema potrošačima s boravištem u Uniji;
  - (b) „nezakonit sadržaj” znači svaka informacija koja nije u skladu s pravom Unije ili pravom predmetne države članice;
  - (c) „korisnik” znači svaka fizička ili pravna osoba koja je primatelj usluga koje pruža pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju;
  - (d) „pružatelj internetskog sadržaja” znači korisnik koji je dostavio informacije koje je pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju na njegov zahtjev pohranio;
  - (e) „obavijest” znači svaka komunikacija upućena pružatelju usluge smještaja informacija na poslužitelju koju mu dostavi pošiljatelj obavijesti u vezi sa sadržajem koji je taj pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju pohranio i koji taj pošiljatelj obavijesti smatra nezakonitim sadržajem, kojom se zahtijeva da taj pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju dobrovoljno onemogući pristup tom sadržaju ili ga ukloni;
  - (f) „pošiljatelj obavijesti” znači pojedinac ili subjekt koji šalje obavijest pružatelju usluge smještaja informacija na poslužitelju;
  - (g) „pouzdana zaštita interneta” znači pojedinac ili subjekt kojeg pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju smatra osobito odgovornim stručnjakom za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja;
  - (h) „teroristički sadržaj” znači svaka informacija čije se širenje izjednačuje s kaznenim djelima navedenima u Direktivi (EU) 2017/541 ili kaznenim djelima terorizma prema pravu predmetne države članice, uključujući širenje relevantnih informacija čiji su autori terorističke skupine ili koje se mogu pripisati terorističkim skupinama ili subjektima koji se nalaze na relevantnim popisima Unije ili Ujedinjenih naroda;
  - (i) „tijela kaznenog progona” znači nadležna tijela koje su države članice imenovala u skladu sa svojim nacionalnim pravom za poduzimanje radnji kaznenog progona radi sprečavanja, provođenja istraga, otkrivanja i kaznenog progona kaznenih djela u vezi s nezakonitim internetskim sadržajima;
  - (j) „nadležna tijela” znači nadležna tijela koja su države članice imenovala u skladu sa svojim nacionalnim pravom radi poduzimanja radnji koje uključuju suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja, uključujući tijela kaznenog progona i tijela uprave nadležna za provođenje propisa, bez obzira na prirodu ili specifični predmet tih propisa, koji se primjenjuju u određenim posebnim područjima;
  - (k) „prijava” znači svaka komunikacija upućena pružatelju usluge smještaja informacija na poslužitelju koju dostavi nadležno tijelo ili Europol u vezi sa sadržajem koji je taj pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju pohranio i koji to nadležno tijelo ili Europol smatra terorističkim sadržajem, kojom se zahtijeva da taj pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju dobrovoljno onemogući pristup tom sadržaju ili ga ukloni.

POGLAVLJE II.

Opće preporuke o svim vrstama nezakonitih sadržaja

Slanje i obrada obavijesti

5. Trebalo bi utvrditi odredbe o mehanizmima za slanje obavijesti. Ti bi mehanizmi trebali biti lako dostupni, jednostavni za korištenje i trebali bi omogućavati slanje obavijesti elektroničkim sredstvima.
6. Ti bi mehanizmi trebali omogućavati i poticati slanje obavijesti koje su dovoljno precizne i na odgovarajući način utemeljene kako bi se predmetnom pružatelju usluga smještaja informacija na poslužitelju omogućilo da donese informiranu i savjesnu odluku o sadržaju na koji se obavijest odnosi, osobito o tome treba li taj sadržaj smatrati nezakonitim, treba li onemogućiti pristup tom sadržaju ili ga ukloniti. Ti bi mehanizmi trebali biti takvi da mogu olakšati slanje obavijesti s obrazloženjem pošiljatelja obavijesti zašto taj sadržaj smatra nezakonitim i jasnim navođenjem lokacije tog sadržaja.

7. Pošiljatelji obavijesti trebali bi moći, ali to nije zahtjev, u obavijesti navesti i svoje podatke za kontakt. Ako tako odluče, trebalo bi osigurati njihovu anonimnost u odnosu na pružatelja internetskog sadržaja.
8. Ako su mu poznati njegovi podaci za kontakt, pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju trebao bi pošiljatelju obavijesti poslati potvrdu primitka obavijesti i trebao bi ga bez odgode i na odgovarajući način obavijestiti o svojoj odluci o sadržaju na koji se obavijest odnosi.

Informiranje pružatelja internetskih sadržaja i odgovor na obavijest

9. Ako pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju odluči onemogućiti pristup sadržaju koji pohranjuje ili ga ukloniti jer ga smatra nezakonitim, bez obzira na načine njegova otkrivanja, identifikacije i onemogućavanja pristupa tom sadržaju ili njegova uklanjanja, te ako su mu poznati njegovi podaci za kontakt, pružatelja internetskog sadržaja trebalo bi bez odgode i na odgovarajući način obavijestiti o toj odluci i razlozima za njezino donošenje te o mogućnosti osporavanja te odluke iz točke 11.
10. Međutim, točka 9. ne bi se trebala primjenjivati ako je predmetni sadržaj očigledno nezakonit i ako se odnosi na teška kaznena djela koja obuhvaćaju napad na život ili sigurnost osoba. Osim toga, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju ne bi trebali davati informacije iz te točke ako i sve dok to nadležno tijelo zahtijeva radi zaštite javnoga poretka i javne sigurnosti te posebno radi sprečavanja, provođenja istraga, otkrivanja i kaznenog progona kaznenih djela.
11. Pružateljima internetskog sadržaja trebalo bi omogućiti da u prihvatljivom roku odgovorom na obavijest ospore odluku pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju iz točke 9. Mehanizam za slanje odgovora na obavijest trebao bi biti jednostavan za korištenje i trebao bi omogućavati slanje obavijesti elektroničkim sredstvima.
12. Trebalo bi se pobrinuti da pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju uzmu u razmatranje odgovore na obavijesti koje zaprimaju. Ako odgovor na obavijest sadržava navode na temelju kojih može zaključiti da se sadržaj na koji se odgovor na obavijest odnosi ne treba smatrati nezakonitim, pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju trebao bi bez odgode povući svoju odluku o onemogućavanju pristupa tom sadržaju ili njegovu uklanjanju, ne dovodeći u pitanje činjenicu da može utvrđivati uvjete za pružanje usluge i zahtijevati postupanje u skladu s tim uvjetima u skladu s pravom Unije i propisima država članica.
13. Ako su mu poznati njihovi podaci za kontakt, taj pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju trebao bi bez odgode obavijestiti pružatelja internetskog sadržaja koji dostavi odgovor na obavijest i predmetnog pošiljatelja obavijesti o svojoj odluci o predmetnom sadržaju.

Izvansudsko rješavanje sporova

14. Države članice potiču se da, ovisno o slučaju, olakšaju izvansudske nagodbe za rješavanje sporova koji se odnose na onemogućavanje pristupa nezakonitom sadržaju ili njegovo uklanjanje. Mehanizmi za takvo izvansudsko rješavanje sporova trebali bi biti lako dostupni, učinkoviti, transparentni i nepristrani te bi trebali zajamčiti pravedne nagodbe usklađene s važećim propisima. Pokušaji izvanskog rješavanja sporova ne bi smjeli utjecati na dostupnost sudskog postupka za predmetne strane.
15. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju potiču se da omoguće primjenu mehanizama za izvansudsko rješavanje sporova, ako su ti mehanizmi dostupni u predmetnoj državi članici.

Transparentnost

16. Pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju trebalo bi poticati da objavljuju jasna, lako razumljiva i dovoljno detaljna objašnjenja svoje politike koja se odnosi na onemogućavanje pristupa sadržajima koje pohranjuju ili na njihovo uklanjanje, uključujući sadržaje koji se smatraju nezakonitima.
17. Pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju trebalo bi poticati da redovito, poželjno barem jedanput godišnje, objavljuju izvješća o svojim aktivnostima koje se odnose na onemogućavanje pristupa sadržajima koji se smatraju nezakonitima i na njihovo uklanjanje. Ta bi izvješća trebala posebno sadržavati podatke o količini i vrsti uklonjenog sadržaja, broju obavijesti i primljenih odgovora na obavijesti te vremenu potrebnom za poduzimanje mjera.

Proaktivne mjere

18. Pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju trebalo bi poticati da prema potrebi poduzimaju proporcionalne i specifične proaktivne mjere povezane s nezakonitim sadržajima. Takve proaktivne mjere mogu uključivati automatizirane postupke za otkrivanje nezakonitih sadržaja samo ako je to primjereno i proporcionalno i uz primjenu učinkovitih i odgovarajućih zaštitnih mjera, osobito zaštitnih mjera iz točaka 19. i 20.

Zaštitne mjere

19. Kako bi se izbjeglo uklanjanje sadržaja koji se ne smatraju nezakonitima i ne dovodeći u pitanje činjenicu da pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju mogu utvrđivati uvjete za pružanje usluga i zahtijevati postupanje u skladu s tim uvjetima u skladu s pravom Unije i propisima država članica, trebale bi postojati učinkovite i odgovarajuće zaštitne mjere kojima se osigurava savjesno i proporcionalno postupanje pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju u odnosu na sadržaje koje pohranjuju, osobito pri obradi obavijesti i odgovora na obavijest i pri donošenju odluke o onemogućavanju pristupa sadržaju koji se smatra nezakonitim ili njegovu uklanjanju.
20. Ako pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju primjenjuju automatizirane postupke povezane sa sadržajima koje pohranjuju, trebalo bi osigurati učinkovite i odgovarajuće zaštitne mjere kojima se osigurava donošenje ispravnih i utemeljenih odluka o tim sadržajima, osobito odluka o onemogućavanju pristupa sadržaju koji se smatra nezakonitim ili njegovu uklanjanju. Takve zaštitne mjere trebale bi posebno obuhvaćati nadzor i provjere koje obavlja čovjek, kad je to primjereno i uvijek kada je potrebna detaljna ocjena relevantnog konteksta kako bi se utvrdilo treba li određeni sadržaj smatrati nezakonitim.

Zaštita od zloupotrebe

21. Trebalo bi poduzimati učinkovite i odgovarajuće mjere za sprečavanje slanja obavijesti ili odgovora na obavijesti ili poduzimanje mjera u tom smislu, kada se to čini zlonamjerno i kada je riječ o drugim oblicima zloupotrebe preporučenih mjera za suzbijanje nezakonitih sadržaja na internetu koje su utvrđene u ovoj Preporuci.

Suradnja pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju i država članica

22. Države članice i pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi imenovati osobe za kontakt za pitanja o nezakonitim sadržajima na internetu.
23. Trebalo bi uspostaviti hitni postupak za obradu obavijesti od nadležnih tijela.
24. Države članice potiču se da za pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju uvedu zakonsku obvezu trenutačnog obavješćivanja tijela za kazneni progon o dokazima navodnih kaznenih djela koja obuhvaćaju napad na život ili sigurnost osoba do kojih su došli obavljanjem aktivnosti koje se odnose na onemogućavanje pristupa nezakonitom sadržaju ili njegovo uklanjanje a radi sprečavanja, provođenja istraga, otkrivanja ili kaznenog progona kaznenih djela, u skladu s važećim zakonskim uvjetima, osobito u vezi sa zaštitom osobnih podataka, uključujući Uredbu (EU) 2016/679.

Suradnja pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju i pouzdanih zaštitara interneta

25. Trebalo bi poticati suradnju pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju i pouzdanih zaštitara interneta. Konkretno, trebalo bi uspostaviti hitni postupak za obradu obavijesti od pouzdanih zaštitara interneta.
26. Trebalo bi poticati pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju da objavljuju jasne i objektivne uvjete pod kojima oni pojedince ili subjekte smatraju pouzdanim zaštitarima interneta.
27. Ti bi uvjeti trebali biti takvi da se njima može zajamčiti potrebna stručnost tih pojedinaca i subjekata te da oni svoje aktivnosti pouzdanih zaštitara interneta obavljaju savjesno i objektivno, poštujući temeljne vrijednosti Unije.

Suradnja pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju

28. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi, prema potrebi, međusobno razmjenjivati iskustva, tehnološka rješenja i najbolje prakse suzbijanja nezakonitih sadržaja na internetu, a posebno s pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju koji zbog veličine i razmjera poslovanja imaju ograničene resurse i stručna znanja, među ostalim i u kontekstu suradnje pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju na temelju kodeksa ponašanja, memoranduma o razumijevanju i drugih dobrovoljnih aranžmana.

POGLAVLJE III.**Specifične preporuke o terorističkim sadržajima***Općenito*

29. Specifične preporuke o terorističkim sadržajima iz ovog poglavlja primjenjuju se zajedno s općim preporukama iz poglavlja II.
30. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi u najkraćem roku u svojim uvjetima za pružanje usluga navesti da ne pružaju uslugu pohrane terorističkih sadržaja.
31. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi poduzimati mjere tako da ne pohranjuju terorističke sadržaje, osobito u vezi s prijavama, proaktivnim mjerama i suradnjom u skladu s točkama od 32. do 40.

Podnošenje i obrada prijava

32. Države članice trebale bi svojim nadležnim tijelima osigurati kapacitete i dostatne resurse za učinkovito otkrivanje i identifikaciju terorističkih sadržaja te za podnošenje prijava predmetnim pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju, osobito uz posredovanje nacionalnih jedinica za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja i u suradnji s Jedinicom EU-a za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja pri Europolu.
33. Trebalo bi utvrditi odredbe o mehanizmima za podnošenje prijava. Trebalo bi uspostaviti hitni postupak za obradu prijava, osobito prijava koje podnose nacionalne jedinice prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja i Jedinica EU-a za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja pri Europolu.
34. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi bez odgode poslati potvrdu primitka prijave i obavijestiti nadležno tijelo ili Europol o svojoj odluci o sadržaju na koji se prijava odnosi i navesti, ovisno o slučaju, trenutak kada je pristup tom sadržaju onemogućen ili je sadržaj uklonjen odnosno obrazložiti zašto je donesena odluka o omogućavanju pristupa tom sadržaju ili o njegovu neuklanjanju.
35. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi ocijeniti te, ako je primjereno, onemogućiti pristup prijavljenom sadržaju ili ga ukloniti, u pravilu u roku od sat vremena od trenutka primitka prijave.

Proaktivne mjere

36. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi poduzimati proporcionalne i specifične proaktivne mjere, među ostalim i automatizirane postupke, radi otkrivanja, identificiranja i trenutačnog onemogućavanja pristupa terorističkom sadržaju ili njegova uklanjanja.
37. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi poduzimati proporcionalne i specifične proaktivne mjere, među ostalim i automatizirane postupke, kojima se pružateljima internetskog sadržaja trenutačno onemogućava da ponovno dostave sadržaj kojem je pristup već onemogućen ili je već uklonjen jer se smatra terorističkim sadržajem.

Suradnja

38. Kako bi se spriječilo širenje terorističkih sadržaja preko različitih usluga smještaja informacija na poslužitelju, pružatelje tih usluga trebalo bi poticati na suradnju razmjenom i optimizacijom učinkovitih, odgovarajućih i proporcionalnih tehnoloških alata, uključujući i alate za automatsko otkrivanje sadržaja. Ako je to tehnološki izvedivo, trebalo bi obuhvatiti sve relevantne formate u kojima se šire teroristički sadržaji. Trebalo bi posebno surađivati s pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju koji zbog veličine i razmjera poslovanja imaju ograničene resurse i stručna znanja.

39. Pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju trebalo bi poticati da poduzimaju potrebne mjere za pravilno funkcioniranje i poboljšanje alata iz točke 38., osobito s pomoću identifikacijskih oznaka za sve sadržaje koji se smatraju terorističkim i iskorištavanjem mogućnosti tih alata.
40. Nadležna tijela i pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi sklapati radne aranžmane i s Europolom, kad je to primjereno, o pitanjima koja se odnose na internetske terorističke sadržaje, među ostalim i radi boljeg razumijevanja terorističkih aktivnosti na internetu, unapređenja mehanizama za prijave, sprečavanja nepotrebnog udvostručavanja napora te pojednostavnjenja zahtjeva tijela kaznenog progona radi provođenja istraga kaznenih djela terorizma.

POGLAVLJE IV.

Dostava informacija

41. Države članice trebale bi redovito, poželjno svaka tri mjeseca, izvješćivati Komisiju o prijavama koje su dostavila njihova nadležna tijela i odlukama pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju donesenima na temelju tih prijava te o svojoj suradnji s pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju u vezi sa suzbijanjem terorističkih sadržaja.
42. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi najkasnije tri mjeseca od datuma objave ove Preporuke dostaviti Komisiji, na njezin zahtjev, sve relevantne informacije kako bi se omogućilo praćenje učinaka ove Preporuke u pogledu terorističkih sadržaja. Te informacije mogu posebno sadržavati podatke o količini sadržaja kojem je pristup onemogućen ili je uklonjen na temelju prijava ili obavijesti odnosno poduzimanjem proaktivnih mjera i automatiziranih postupaka. U informacijama se može navesti i broj primljenih prijava, vrijeme potrebno za poduzimanje mjera te količina sadržaja čija je dostava ili ponovna dostava onemogućena s pomoću alata za automatsko otkrivanje sadržaja ili drugih tehnoloških alata.
43. Države članice i pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju trebali bi najkasnije šest mjeseci od datuma objave ove Preporuke dostaviti Komisiji, na njezin zahtjev, sve relevantne informacije kako bi se omogućilo praćenje učinaka ove Preporuke u vezi s nezakonitim sadržajima.

Sastavljeno u Bruxellesu 1. ožujka 2018.

Za Komisiju
Andrus ANSIP
Potpredsjednik

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR